

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. — Telefon 23-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. — Telefon 29-92.

Prav je tako!

Pred nekaj dnevi smo brali v časopisih, da je predložen naši narodni skupščini tudi poseben člen finančnega zakona, ki prepoveduje, da bi imela mož in žena dobro plačani državni službi. Odkrito povemo in tudi vsi vemo, da je vsa javnost že dolgo tako odredbo naravnost zahtevala.

V načelu bi taka postava pri rednih razmerah gotovo ne bila pravična, ker bi omejevala najpreprostejšo osebnostno svobodo človeka. Toda danes nimamo rednih gospodarskih razmer. Tisoče in tisoče mladih doštudiranih ljudi posedajo doma, ker ne morejo dobiti nikjer nobene službe. Visok gospod že še spravi svojega sina ali hčerko do kruha, ker ima zveze na desno in na levo, a kam naj se obrne kmet in delavec, na katero kljuko naj ona dva pritiska? Za njih otroke so danes zaprta skoraj vsa vrata. Komaj čakata kmet in delavec, da bi spravila svojega sina ali hčerko h kruhu, da bi lahko skrbeli vsaj zase in tako blajšali položaj staršev. Čela leta skrbi in stroškov minejo, preden je dovršeno drago šolanje, a ko je tega konec, se dandanes prav za prav pravé skrbi šele začnejo, kajti pojavi se brezupno vprašanje — kam z izšolanim otrokom?

Da, tudi za kmeta in delavca je to vprašanje življenjske važnosti, saj tudi ta dva ne moreta obdržati vseh otrok doma, temveč bi vsaj enega ali dva rada izštudirala. Res je, da študira danes mnogo manj kmetijskih otrok nego jih je pred vojno, toda od tega ima neizmerno škodo ves narod, saj vemo, da je prišlo pri nas prav vse, kar v slovenski kulturi kaj pomeni, izpod slamnatih kmetijskih streh, dočim se nam dala mesta silno malo.

Toda kako naj prevzame kmet pri današnjih gospodarskih stiski nase drago šolanje, če je skoro gotov, da bo ostal sin po še tako do-

brl dovršitvi vseh šol brez službe. Zakaj? Mnogo je vzrokov prenapolnjenosti v vseh poklicih, večina teh vzrokov je v zvezi s splošno gospodarsko stisko, a nikakor najmanjši in zadnji vzrok ne leži tudi v dejstvu, da so danes vsi uradi in vse službe prenapolnjene z omoženimi ženskami. Poglejmo le med učitelje! Na stotine učiteljic imamo pri nas, ki so omožene z uradniki vseh vrst in stopenj, z advokati, inženjerji itd., na drugi strani imamo pa samo v Sloveniji že skoro tisoč mladih doštudiranih učiteljev in učiteljic, ki brezupno čakajo na službo. Prav tako je pri pošti in v vseh drugih uradih.

Tako vidimo na eni strani na stotine rodbin, kjer imata mož in žena dobro službo in taki zakoni so navadno brez otrok, ali pa kvečjemu z enim, dvema. Na drugi strani je pa na tisoče uradniških, delavskih in kmetijskih rodbin s kopico otrok in s katerimi ne vedo kam. Da to nikakor ne gre, mora biti jasno vsakemu, kajti dokler nimam jaz vsaj kosčka kruha, tudi ti nimaš pravice jemati si dveh kosov.

Pametna in pravična je tedaj namera, da se temu stanju naredi konec in da se pošlje nazaj v gospodinski poklic in v rodbinski krog prav vse omožene uslužbenke, katerih moške imajo vsaj toliko dohodkov, da lahko preživljajo rodbino. Upamo in prepričani smo, da postavodajalec ne bo puščal tu odprtih nobenih vrat, skozi katera bi se lahko izmuznili varovančki in žene raznih mogotcev.

Toda kar velja za javne uslužbenke, velja v isti meri tudi za zasebne in postava bi se morala raztezati tudi na te, šele potem bo imela pravi zmisel in učinek. Naj bi se z njo prav nič ne odlašalo, kajti sedanje stanje postaja že neznosno ter vzbuja zato tudi upravičeno ogorčenje vse javnosti.

Še beseda o sportu

O božičnih praznikih, tako smo brali v dnevnem časopisu, je bilo na izletih iz Ljubljane okrog 40.000 oseb. Velika številka, ki pomenja dve tretjini ljubljanskega prebivalstva. Velik, morda pretežen del izletnikov gre na račun športa. Pri vsakem računu se mora vnesti računar vprašati, je li račun aktiven ali pasiven; izkazuje li dobiček ali izgubo. Pri športu velja to celo v dvojnem pogledu: v telesnem in duševnem. — V »Domoljubu« o športu ni mnogo pisanega, ker pač tiče ta iznajdba novejših dobe predvsem mestno prebivalstvo. Toda par let sem prodirla navdušenje za športno gibanje čedalje bolj tudi med kmeti in mladino. Zato ne bo odveč, ako se vsaj enkrat na leto pobavimo s tem vprašanjem in z okolnostmi, ki so z njim v zvezi. —

Nedavno smo brali v »Slovencu« med dru-

gimi zadevščinami, kako nedostojno se včasih vedejo razni športniki. Ne rečemo, da vsi ali pretežna večina. Toda kolikor jih je — neotesancev — jih je preveč.

Najsi ima kdo mnenje o športu kakršno hoče, eno je gotovo: v zgojenega ima bore malo v sebi, da ne rečem nič. Morda nekaj telesne vzgoje, ako tako imenujemo gibanje na prostem, kjer se polnijo pljuča s svečim zrakom. V tem pogledu sta dve panogi športa, ki ustrezata telesnim potrebam, da se razgibljejo udje in vzvalovi kri ter osveži srce v gorskih in hribovitih krajih, na zraku brez prahu: smučanje in hribolastvo. Prvemu bodo kmalu napravili konec za to zimo sončni žarki bližajoče se pomladi. Na to pa pride druga panoga športa: hribolastvo.

Recimo eno ali dve o smučanju. Gojitev

tega športa dobiva že skoro bolezenski značaj. Vse hoče biti na »dileh«. Saj gredo na »dilec« celo naši kmetijski očanci, kakor smo brali nedavno. Račun dobička izkazuje pri tem športu pač nekaj zasluga za dobavitelje smučarskih potrebščin; tudi gostilne pridejo na svoj račun, dobro odreže država, ker so polni vlaki. Še ljubljanski tramvaj ima nekaj od tega in kolikor toliko tudi avtobusi. Mislim pa, da s tem nisem prezrl nobene dobičkonosne strani tega športa. — Kar velja za tega, velja bistveno tudi za drugega.

Toda ogledimo si še račun izgube pri tem ali pri onem športu. Stroške niti ni, da bi upoštevali: saj se troši in zapravlja tu in tam ne glede na krizo. Le preveč je res, da za šport mora biti denar, naj je za drugo in vse bolj potrebno ali ni. Kaj zato, če se jih toliko ponesreči, polomi noge in roke, potolče po životu, raztrga obleke, si nakopije prehlajenje, trganje itd. Za šport današnji športniki tvegajo vse: denar in zdravje. Toda vse te pasivne postavke bi se dale glede na korist, ki jo ima telo pri izvajanju športa, že odobrili, ko bi ne bilo tako težkih izgub v moralnem, dušnem pogledu.

Ako je res, da je bilo samo o božičnih praznikih 40.000 izletnikov iz Ljubljane, se moramo z vso pravico vprašati: So li pa tudi vsi zadostili svoji verski dolžnosti? Prav resno smemo dvomiti o tem Pa recimo, da jo je pustila v nemar samo tretjina — in da je samo en zapovedan praznik zamudilo po eno maho 10.000 izletnikov! Ne rečemo nič več, samo vprašamo: Ali je po vsem tem naša športna bilanca še aktivna? Ali izkazuje dobiček ali izgubo? Vse druge nedostatke v moralnem pogledu zaenkrat kar preidemo.

Mladina je danes vsa v športu, moška in ženska. Kaj bi se dalo vse napisati, če bi nam dopuščal prostor. Vredno je, da prav na naslov športnikov ponatisnemo iz »Slovenskega Gospodarja« od 17. januarja t. l. te-le vrstice, naslovljene na mladino v članku »Več srčne vzgoje«: Videl sem — pravi dopisnik, kako v nekem kraju postajajo fantje v cerkvi pod korom. Kaj počenja? Mar imajo molitvenik v roki ali pa rožni venec? So oba doma pozabili. Nemoteno se razgovarjajo o vsakdanjih rečeh: o gospodarstvu, zabavi, celo o raznih znanjih. Če pride kakšno dekle mimo, ji ta ali drugi podstavi nogo. Če ji spodrsne, vsi bušijo v smeh. Ali je takšno vedenje v cerkvi dostojno vernega kristjana?!

Ni tako samo na Štajerskem; tudi na Kranjskem ni drugače. Ne rečemo, da se naša to samo na športnike. Pisano je na naslov mladine v obč. Nesperno pa je, da pri neštevilnih športnikih pogrešamo srčne kulture, ko jim gre samo za telesno. F.K-n.

Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«! - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

RAZGLED PO SVETU

Nekaj hvale vrednega

Berlinska mestna občina je sklenila, da bodo odslej občinski svetniki botri vsakemu tretjemu in četrtemu otroku, ker hočejo s tem pospeševati močne družine, starši pa bodo prejeli iz občinske blagajne po 30 mark mesečno za vsakega takšnega otroka do 14. leta. Po zgledu mestne občine je tudi zdravniška zbornica Nemčije sklenila, da bo plačevala od

1. aprila naprej vsakemu svojem članu po 50 mark na mesec za vsakega otroka od tretjega dalje, do 21. leta. Nezakonski otroci bodo uživali enake ugodnosti. 75.000 zdravnikov, ki pripadajo zdravniški zbornici, bo uživalo takoj s 1. aprilom ugodnosti tega socialnega sklepa. — V tem pogledu se Nemci v resnici hočejo opreti na zdrave temelje.

AVSTRIJA

s Pred sodišče pridejo. Avstrijska vlada je sklenila, da zaprte voditelje socialno-demokratske stranke Karla Seitzja, dr. Karla Rennerja, Dannenberga, Breitnerja in Alina izroči sodišču. Preiskava je dokazala, da so dva tedna pred nemiri vedeli, da se pripravlja oborožena vstaja. Nadalje so tudi vedeli, da je dunajska delavska banka nekaj mesecev pred vstajo vložila milijonske zneske v inozemstvu.

s Žrtve zadnjega dunajskega upora. Časopis »Reichspost« prinaša število žrtv dogodkov od 12. do 15. februarja in pravi, da je izvzemši neznatne netačnosti, v skladu z dejanskim stanjem. V vsej državi je bilo mrtvih vsega skupaj 297 ljudi, od tega pride na vladne žete 104, na delavce pa 193. Med delavci je našlo smrt 170 moških, 21 žensk in dva otroka. Ranjenih je skupaj 802 ljudi, od tega 300 organov oblasti in 493 delavcev. Med ranjenimi delavci je 402 moških, 79 žensk in 12 otrok.

ANGLIJA

s Minister prosvete o veri. Otvorjajoč te dni novo učiteljsko, je rekel angleški prosvetni minister tudi sledeče: »Po mojem mišljenju bi morala vsaka preparandija (učiteljska), ako hoče doseči svoj namen, biti zgrajena na verskem temelju. Vsak dan sem bolj prepričan, da je vera glavni pogoj za odgojo značaja.«

POLJSKA

s Sokoli molijo za ruski narod. Poljski katoliški Sokoli so podvzeli v cerkvah pravo molitveno vojno za osvobodjenje ruskega naroda izpod brezobzirnega, krutega boljševiškega jarma. Te molitve je priporočil sam sv. Oče Pij XI. Vodja poljskega katoliškega Sokola grof Adam Zamojsky je obvestil svetega Očeta o tej molitveni vojni, za kar se

BANKA BARUCH

15. Rue Lafayette, Paris

Odpretnje denar v jugoslovsko najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: Ne 3084-64 Bruxelles. FRANCIJA: Ne 1117-94 Paris. HOLANDIJA: Ne 1435-43 Ned. Amst. LUXEMBURG: Ne 1967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

je v imenu papeža zahvalil kardinal Pacelli. Vse to je grof Zamojsky sporočil tudi starosti ruskih Sokolov v inozemstvu, g. A. Viničuku.

RUSIJA

s Bo treba s pravo barvo na dan. Pri zadnji licitaciji za dobavo 3000 traktorjev (motornih poljskih strojev), v vrednosti 9 milijonov Kč sovjetski Rusiji, so propadle češkoslovaške trditve, čeprav so bile najcenejše. Naročilo so dobile ameriške trditve. Sovjetski trgovinski zastopnik v Pragi je dal češkoslovaškim trdkam razumeti, da ne od da sovjetska Rusija češkoslovaškim trdkam tako dolgo nobenih naročil, dokler češkoslovaška ne prizna sovjetske Rusije v vsakem pogledu.

DROBNE NOVICE

Nad 1400 dunajskih socialnih demokratov pride pred sodišče.

Novo špansko vlado je sestavil dosednji ministerski predsednik Lerroux. Se bo težko vzdržala.

Poljska ima 24 visokih šol, med njimi 13 državnih in 11 zasebnih. Vseh visokošolcev je 51.770.

Doživljaji mohorskega poverjenika

(Nadaljevanje.)

»Pa še kako! Posebno starejši, Štefan, je volk na knjige.«

»Privoščite jim torej to pošteno veselje.«

»Jaz pravim: kadar bo družba šla nazaj z udinjo, takrat bo spet kaj kupčije; 15 dinarjev bi že dal; sedaj pa ne in ne. Jaz sem mož, ki drži, kar enkrat reče.«

»Vam se zdi cena previsoka. Če greste pa v knjigarno kupovat take knjige kot je na pr. Zgodovina slovenskega naroda, boste za eno knjigo dali toliko kot tukaj za vse mohorske knjige. Pa ljudje kupujejo tudi take knjige.«

»Se so norci na svetu, drugega ne morem reči.«

»Rajši recite: če so pametni ljudje, ki znajo ceniti vrednost knjig. Vidim pa, da se letos v tej stvari ne bova zedinila; morda se boste drugo leto premislili.«

»Če bo udnina 15 dinarjev, drugače ne.«

»To bova pa midva težko utakala; bova mislim oba prej v grobu.«

»Pa tudi prav! Ampak povem vam kar naprej, čeludi nisem prerok, da bo družba pa ta naš propadla. Boste videli, ali Trdin ve pravo ali ne.«

»Bomo videli.«

Žena se očito ni strinjala z onkosrčnimi nazori svojega moža glede cene knjig in je med najinim razgovorom tiho izginila iz sobe. Ko sem se poslovil od moža, me je že čakala pred hišo in

Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe se prične med Rusijo in češkoslovaško republiko.

Ostavko je podala španska vlada. Navadno meščanko hoče poročiti židovski princ Oskar.

Za doktorski predmet je proglašen nauk o časnikařtvu na vseučilišču v nemškem Heidelbergu.

50.000 avtomobilov vozi vsak dan preko trga v ameriškem New Yorku.

Lastno državo si hočejo ustanoviti tigrai in sicer v vzhodni Afriki.

Jugoslovan Krstulović je dobil prvo nagrado na velikih avtomobilskih dirkah v Braziliji.

Za 30 odstotkov so narasle cene izdelkom iz ovčje volne v Avstriji.

Uvoz alkoholnih pijač hoče povečati ameriška vlada.

Kaj je vendar tak gospodar mislil?

Tako se človek nehote vpraša, ko čita dan na dan o novih požarih, obenem pa tudi, da so bila pogorela poslopja daleko pod vrednost zavarovanja. Še pred nedavnem smo morali poročati o požaru, ki je povzročil 200.000 Din škode, zavarovano pa je bilo vsega za 8000 Din.

Res je, človek kar ne more verjeti, da bi čez noč prišel ob drago in ljubo mu posest. Zato tudi gospodar velikokrat ne more verjeti, da bi mogla njegova poslopja s premičninami vred postati v hipu plen ognjene sile. In prav zaradi te napačne vere, ki njeno pogrbenost vsak dan dokazujejo novi požari, nima svojih poslopij ali sploh nič zavarovanih ali pa odločno prenizko.

Pri zavarovanju se obrnite na našo domačo Vzajemno zavarovalnico. Ona ima v vsakem kraju vestnega, poštenega in uvidnega poverjenika, ki Vam bo glede zavarovanja svetoval le ono, kar more biti za Vas koristno.

se opravičevala: »Ne zamerite, gospodi! Saj ni bopačen naš oče; kar si pa enkrat vtepe v glavo, mu nihče ne izbije; je res dvakrat Trdin, ne enkrat.«

»Kar hočemo! Potrpeti moramo eden z drugim ali kakor pravi sv. Pavel: »Drug drugega brezena, nosite.« Upam, da se drugače dobro razumete.«

»Hvala Bogu, se še ne morem preveč pritožiti. Vpisite nas pa le v Mohorjevo družbo! In kar tukajše denar. Bom sama plačala. Par let smo bili brez knjig, pa se mi je zdelo, kakor da bi bili o božiču brez polje in o veliki noči brez tepta. Za god mi je sestra iz Amerike poslala pet dolarjev; pravi: da boš imela kaj za pribojšek; sem se pa že takrat namenila, da bom jaz plačala za družbo, če se bo mož zopet upiral.«

»Pa ne bo mož zato nič neveljaven?«

»Narobe! Vesel bo, posebno če, ker mu ne bo treba šteti denarja. Bere rad, le denar za tako reč mu ne gre iz rok.«

Zahvalil sem se še ženi za nje uvidevnost ter

POZOR!

Tudi ti, kateri še niste pri meni kunovali, se prepričajte da je najboljši nakup dobrega blaga za ženske in moške oblike, kakor tudi vseh drugih potrebščin pri

„ČEŠNIKU“

Ljankačeva ul., Ljubljana, Stritarjeva ul. Največja izbira avinatih rut in šerp.

se poslovil. Domov gredé sem pa opravičeval Trdina s tem, da sem dopolnjeval Prešerna:

Kako bi neki sladke pel Lesničnik!
Kako bi neki prave pel Levičnik!
Kako govoril mehke bi Trdinčnik!

★

Nekaj manj kot eno uro je bila oddaljena od župne cerkve samotna hiša v nekem kotu pod hribom; po domače se je reklo »v Pustoti«. Gospodinja nihče ni drugače klical kot »Bedenk«, katero ime so mu prikojili po sv. Benediktu, njegovem krstnem patronu. Kar zadovoljno je Bedenk skupaj živel s svojo ženo Mano, dasi Bog zakona ni blagoslovil z naraščanjem. Kot pridnega delavca so moža povsod radi sprejeli v delo in tudi žena je pogosto šla kam v »taberh« in postrani malo zaslužila; razum hišice drugega nepremičnega posestva nista imela.

Nisem pomnil, da bi bili iz te hiše kdaj med mohorjani; poročilo se je tedaj v meni upanje, da ta hiša postane kakor neka trdnjavnica te družbe, ki ji bo ostala za vedno, ker glavni pogoji za vpis so bili dani. Da poskusim srečo, sem si izbral neko nedeljo, ker med tednom čez dan bi bržkone nikogar ne dobil doma. Po končanih farnih opravkih sem jo udaril proti Pustoti. Žena je bila zaposlena z gospodinjstvi, ko sem vstopil. Na vprašanje, kje je Bedenk, mi je pojasnila, da ga sedaj ni doma, a da ga v kratkem pričakuje.

»Škoda!« sem dejal, »rad bi se z njim pogovoril zaradi Mohorjeve družbe. Morda bi pri vas tudi pristopili?«

»Nič ne vem; kakor bo on odločil. Malo počakajte, mislim, da veliko ne bo treba, pa bo prišel.«

Iz te hiše kakor tudi iz drugih hiš te vasi so ljudje po večini hodili v cerkev v sosednjo župnjo, v Zabukovje, ker so imeli dokaj bližje kot v svojo župno cerkev.

Zato sem rekel: »Pri nas sem danes priporočil pri oznanilih Mohorjevo družbo; vi tega niste slišali; pa saj vem, da so jo v Zabukovju tudi priporočili?«

»Pa so jo res in tudi prav danes. In kako so jo priporočali! Može, fantje — so rekli — če ne morete drugače spraviti skupaj dveh kovačev, pa naredite tole: v petkih se morate zdržati mesnih jedi; zdržite se dvajset petkov zraven tega še tobaka; pa saj ne bo treba niti dvajset petkov in

Brat Konrad von Parzham. Kakor nam poročajo, so bili čudeži, ki so se izvršili na njegovo prošnjo, že potrjeni. Brat Konrad je bil 43 let vstar samostana Sv. Ana v Alttöttingu na zgornjem Bavarskem. Bil je velik dobronik. Silno rad je pomagal revežem. Umrl je pred 40 leti.

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani PLANINKA-CAJ BAHOVEC. Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig, — 2. ime proizvajalec: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana, — 3. paket mora biti vezan in plombiran.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah, zavojček za Din 20 —

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi:

»PLANINKA-CAJ BAHOVEC« iz Ljubljane.

Reg. pod Sp. br. 76
od 3. 11. 1932

boste imeli skupaj za družbo; dekleta, kakršen steven trak na leto manj v obleko, pa bo za par kovačev; vaak naj stori svoje, pa boste videli, kakšna grmada nas bo! (Žena je očitno besedo »armada« zamenjala z »grmado«.) »Ljudem je šlo kar malo na smeh, pa zabukovski gospod radi kakšno tako povedo.«

»Ali je Bedenk tudi to slišal?«

»Tudi, saj sva še skupaj šla v cerkev in nazaj.«

»Ali je kaj rekel na to?«

»Nič ni rekel.«

Lahen dvom mi je nekoliko zasenčil zadnjo trditev žene, o kateri sem vedel, da osma b. a. a zapoved v njej nima kdove kako močne opore, ker premalo loči med resnico in neresnico.

»Z njim bi moral govoriti,« sem nadaljeval, »a se lahko zgodi, da bi dolgo čakal in ga ne pričakal. Pogovorita se rajši sama; če ne prihodno nedeljo, pa gotovo čez dva tedna pridem do vas, da pozivem, za kaj se bosta odločila.«

Ženi je ugajal moj predlog in tako sem odšel. Pretekla sta res dva tedna. Po večernicah smo imeli še občinsko sejo, ki se je precej dolgo zavlekla, tako da je bil že pozen mrak, ko sem dospel v Pustoto.

»Oh, spet ga ni doma!« je vzklila Mana, ko me je zagledala. »Vse popoldne je čakal; potem je pa rekel, da vas gotovo več ne bo in je odšel v sosednjo vas, da se pogovore radi dela čez teden. To vem, da mu bo žal, da vas ni dobil.«

»No, ta žalost ga menda ne bo strla. Radi družbe sta se pa itak gotovo odločila.«

»Kajpada.«

»Torej, kako bo?«

»Takole je Bedenk rekel: »Kaj se hočeva vpisovati? Sama sva; otrok ni, da bi brali. »Domoljub« nama kar zadostuje, saj še tistega komaj preberemo.« Veste, pa je tudi tako: on zna malo brati.« (Pri določitvi mere, koliko zna mož brati, je žena rabila krepkejši ljudski izraz, ki ga pa iz rahločutnosti ne kaže izdajati širši javnosti.) »Jaz pa berem že hitro, pa kaj, ko ob nedeljah komaj pridem do branja; je vedno kako delo.«

»Poslušajte! Lansko leto sem pri neki družini, kjer je veliko otrok — ime ohranim zase — tako poskušal kakor letos pri vas. Pa so mi rekli: radi bi se vpisali, pa je toliko otrok; preveč imamo stroškov, ne zmoremo udnine. Torej tam so bili otroci vzrok, da se ne vpisuje pri vas zopet je vzrok, da se ne vpisuje. Kdo naj potem še ostane za družbo?«

»Ja, saj pravim, ljudje smo res čudni; zato pravijo, da še Bog vsem ne more ustreči.«

»Vidva bi tiste dinarje z lahkoto odrinila; če sama ne bi brala knjig, jih lahko dasta kakri revni družini in vama bi bili hvaležni.«

»Letos bo že ostalo pri tem, kakor je Bedenk odločil. Morda bo drugo leto drugačne volje. Pa prihodnje leto pridite zopet vprašati; sem prav vesela, če pridete.«

»Mana, tole reč bomo morali malo drugače urediti. Vidite: dvakrat tole pot napraviti do vas zato, da zvem, da nič ne bo, je le preveč nerodno, saj sem danes težko prišel, ko me doma čaka še precej dela, katero moram danes dovršiti. Naredimo tako: k velikonočnemu spravedanju, ki je vedno krog novega leta, prideta vedno oba; pa naj eden od vaju takrat pove, ali pristopita k družbi ali ne, pa bo zadeva rešena.«

»To imate pa tudi prav; pa naj bo takot! Ali hočete en požirek slivovca? Imam prav dobrega, sva ga sama lansko jesen skuhala, vam ne bo škodoval.«

»Hvala, hvala! Če pridem poleti kam na planine ves vroč, se ga res ne branim en požirek; danes mi pa ni sila; prav za prav vroče mi je že.«

»Ste hitro hodili?«

»Še ne preveč; mislim neko drugo vročino; pa pustimo to! Moram že hiteti; tema me bo preganjala, posebno še, ker je oblačno; s luno pa tudi nič ne bo.«

»Škoda res,« je modrovala Pustotarica, »v sredo je bila polna luna, takrat bi vam dobro svetila; zamudi pa luna vsak dan eno uro; danes bi šele krog desetih začela svetiti.«

»Pozdravite Bedenka! Drugo leto pa več pogum!«

»Bom pozdravila, hvala! Ostanemo pa še veseno prijatelji, kaj ne?«

»Gotovo! Še bolj prijatelji pa bomo, če vaju bom našel med udi Mohorjeve družbe. Z Bogom! Hvaljen Jezus!«

»Vekomaj, amen!«

Komaj sem razločeval pot, tako se je že stemnilo; zato mi je bil tudi korak nekoliko bolj počasen. Pa mi je tedaj stopila v spomin pesem našega Medveda, v kateri pešnik pripoveduje o sestanku s Slovakom na Sušaku, katerega je pozdravil s krščanskim pozdravom in mu je on prav tako odzdravil. Na vprašanje, kako se godi Slovakom med Ogrji, je mož odvrnil:

»Hvaljen Isus! Gospod častiti,

ko bi vam našo povest začel,

ne bi se mogel tako posloviti

kot sem pozdravil, temveč bi — zaklel.«

V sličnem položaju sem bil sam prav ta dan, ko sem se poslavljaj od Pustotarice. Tolatila pa me je ena misel: na razvalinah takih neuspehov, kot sem enega doživel danes, napuh ne nađe nobene hrane, da bi se razraštal. Res je pa tudi, da je bila senčna stran v tem primeru dokaj močnejša od solčne.

Naslednji dan sem odposlal zapisnik udov in zadnji ostanek udnine.

★

Povest bi bila s tem končana, da ni prišla vmes še neka oseba, ki je nehoti poskrbela za bolj romantičen konec te povesti.

Bilo je nemara meseca septembra istega leta, kot so se godili zgoraj opisani dogodivšaji, ko je privihrala v župnišče meni nepoznana ženska, kateri bi bil prisodil kakih trideset let. Že njen nekam plašen pogled je razodeval, da tukaj nekaj ne bo v redu.

»Oh, kako so ljudje grdi, kako so ljudje grdi!« se je glasila njena uvodna beseda.

(Konec prihodnjic.)

Kaj sem slišal na vlaku o Mestni hranilnici ljubljanski

Včeraj sem slišal na vlaku živahen razgovor. Seveda o krizi, saj o tem v vsak nekaj novega. Kmalu je nanasel razgovor na denarne zavode. Neznani sopotnik je omenil, da se boji za svoje denar.

Drugi sopotnik, ugledni posestnik iz Kresnic, mu je tolažil, da je njegov sirah neopravičen:

Pravkar sem nesel v Mestno hranilnico ljubljansko svoj denar. Pokazali so mi, da so od avgusta 1931, ko so vlagatelji po nepotrebnem navali na zavod, do letos izplačali 116 milijonov več kakor so prejeli od vlagateljev. Dobro vem, da bodo v nekaj letih vse vloge popolnoma proste; sam ljubljanski župan je tako povedal. Izgubiti pa nitešar ne morem. Hranilnica je za svoje terjatve zavarovana na posestvih in hišah, ima lepe rezerve in v najhujši sili bi jamčilo za vloge še mesto Ljubljana s svojim premoženjem in svojo davčno močjo. Saj je ljubljanska občina med najbogatejšimi v državi.

Prvi je nato vprašal: Ali je torej varno nositi prihranke v Mestno hranilnico?

Kresničar je odgovoril: Seveda, izgube ne moreš utrpeti, dobivaš pa lepe obresti, in vsak hip izplačan denar, katerega sedaj naložiš. Ko bodo ljudje zopet nosili prihranke v hranilnico, bo mogla dajate nove kredite in s tem bo mnogo brezposelnih dobilo zaslužek.

Ko je Kresničar izstopil, sem si mislil, da bi bilo kmalu krize konec, da so vsi ljudje tako uvideli kakor on

KAJ JE NOVEGA

Nove žrtve bede

Tihotapljenje, ki je v nekaterih družinah povzročilo že dovolj nesreče, je te dni zahtevalo zopet izdatne žrtve. Terjalo je dvoje mladih življenj, njihove družine pa poglavo v žalost.

V petek zvečer 2. marca ob 20 je na Jezerskem, in sicer na vrhu planine Komatavre v višini 1600 m prekoračilo mejo šest naših tihotapcev. Prišli so navzgor iz Avstrije po snegu, ki je ponekod visok 2 do 3 m. Zato so bili opremljeni s krpljami. Nosili so s seboj nahrbtnike vtihotapljenega saharina, vsak približno 10 do 15 kg. Onkraj meje v Avstriji v Kortah je baje shajališče tihotapcev in zaloga saharina, katerega Avstrijci dobavijo tja. Na loga naših pa je, da ga prenašajo ob primeren času in vremenu čez mejo in ga potem oddajajo v nadrobno razprodajo.

Oni petek je bila temna noč. Luna še ni izšla, ko so tihotapci prekoračili mejo in prešli na našo stran kakih 100 do 200 korakov in prišli na naši strani v bližino patrulje, ki se je nahajala okrog 100 korakov od meje. Ker je bila tema, patrulje tihotapci niso opazili in so hoteli brezskrbno preiti nevarno točko. Naen-

krat pa jih patrolja pozove: »Stoj!« Na te kliče pa tihotapci niso obstali, marveč so se razbežali na vse strani in niti nahrbtnikov niso odvrgli proč. Patrolja je streljala. Tako sta bila ob tej priliki ustreljena dva tihotapca, in sicer 24 letni brezposelni čevljar Pogačnik Franc, sin kajžarja iz Podbrezj, in 21 letni Zupan Franc, tudi brezposelni čevljar, vulgo Blejčev, doma iz vasi Veterne nad Golnikom. Tretji tihotapec, 20 letni čevljar Svab Franc, tudi iz Veterne doma, je najprej zbežal, ko pa je videl, da mu to postane lahko usodno, se je vdal in ga je patrolja nepoškodovanega zgrabila in ga odvedla na orožniško postajo na Jezersko. Ostalim trem tihotapcem pa se je posrečilo zbežati. Zasedovanje teh je bilo oteženo, ker so imeli na nogah krplje in hitro hodili po snegu. Nadaljnje zasedovanje vodijo orožniki. Ali je od teh treh tihotapcev kdo ranjen, se ne ve.

Zelo težavno je bilo spravljanje ubitih dveh žrtev v dolino, ker je iz Jezerskega na vrh Komatavre svojih 4 do 5 ur hoda in je na vrhu še veliko snega. — Z nesrečnimi žrtvami bede vsi sočustvujejo.

OSEBNE VESTI

d Novomažniki leta 1934. V mašnike bodo letos posvečeni sledeči bogoslovci ljubljanske škofije: iz V. letnika: 1. Ivan Dolšina, rojen v župniji Velike Lašče 21. avgusta 1909; 2. Janez Jenko, rojen v župniji Mavčiče 5. maja 1910; 3. Jožef Kofalt, rojen v župniji Semič 20. aprila 1909; 4. Janez Oblak, rojen v Horjulu 7. maja 1910; 5. Anton Orebar, rojen v Predosljih 13. junija 1910; 6. Janez Pregelje, rojen v Begunjah pri Cerknici 29. avgusta 1909; 7. Jožef Premrov, rojen v župniji Cerknica 6. februarja 1906; 8. Alojzij Turk, rojen v župniji Prečna 21. novembra 1909. — Iz IV. letnika: 9. Karel Babnik, rojen v župniji Mekinje 10. novembra 1909; 10. Ludovik Čepon, rojen v Horjulu 28. avgusta 1908; 11. Milan Kopušar, rojen v Škofji Loki 30. oktobra 1909; 12. Anton Stopar, rojen v župniji Boštanj 4. maja 1910; 13. Avguštin Zavbi, rojen v Zgornjem Tuhinju dne 10. avgusta 1909.

d 80 letnico rojstva je praznoval ono neteljo g. Ivan Skušek, revizor davčnih uradov v p. v Ljubljani. Na mnoga leta!

d 80 letnico je obhajala te dni pridna služkinja Julka Zumer, ki že 40 let služi pri Zebotovih v Mariboru. Bog jo živi!

d 60 let je doživel ugleden vzgojitelj in slovenski pisatelj g. Julij Slapšak, šolski vodja na Prulah v Ljubljani. Gospoda ravnatelja Bog živi še mnogo let!

d 25 letnico umetniškega delovanja je praznovala te dni ljubljanska gledališka igralka Marija Vera.

d 50 letnico rojstva obhaja 9. marca g. Mihelič Anton iz Koda pri Ribnici. Že kot mladega dečka so ga oče posadili za »stavec« za izdelavo rešetarjskih plošč, ki jih dela že 35 let. Zvestemu čitatelju in stalnemu naročniku »Domoljuba« želimo, naj ga Bog živi še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d Letošnje birmovanje v ljubljanski škofiji se bo vršilo po sledečem redu: 1. Dekanija Kranj: 1. Cerkle v nedeljo 15. aprila; 2. Št. Urška gora v ponedeljek 16. aprila; 3. Zapoge v torek 17. aprila; 4. Smlednik v sredo 18. aprila; 5. Mavčiče v četrtek 19. aprila; 6. Trboje v petek 20. aprila; 7. Velesovo v soboto 21. aprila; 8. Senčur v nedeljo 22. aprila; 9. Naklo v ponedeljek 23. aprila; 10. Podbrezje v torek 24. aprila; 11. Duplje v sredo 25. aprila; 12. Križe v četrtek 26. aprila; 13. Lom v petek 27. aprila; 14. Tržič v nedeljo 29. aprila; 15. Gorice v ponedeljek 30. aprila; 16. Trstenik v torek 1. maja; 17. Predvor v sredo 2. maja; 18. Jezersko v četrtek 3. maja; 19. Kakra v petek 4. maja; 20. Predoslje v soboto 5. maja; 21. Šmartin v nedeljo 6. maja; 22. Besnica v nedeljo 21. oktobra; 23. Kovor na jesen, dan se bo še določil; 24. Kranj na jesen, dan se bo še določil; 25. Sv. Jošt, dan se bo še določil. — Ostale dekanije prihodnje.

VINA

Za teško delo Vam z dobrim vinom postreže
Centralna vinarna v Ljubljani

d Zgodovinske besede. Slovenski narod se ima za svojo visoko kulturno stopnjo zahvaliti predvsem duhovščini. Brez slovenske duhovščine bi morda danes slovenskega naroda sploh ne bilo več — vsekakor pa bi brez nje ne bil slovenski narod na tej kulturni stopnji, na kakršni je. (Dr. Ivan Tavčar.)

d Nabava državnih zastav. Po zakonu o praznikih morajo v mestih in trgih razobešati ob državnih praznikih državne zastave vsi lastniki zgradb. V ostalih krajih pa se morajo ob takih prilikah razobešiti zastave na vseh zgradbah javnopravnega značaja, kamor spadajo tudi cerkve in župnišča. Ako ni za zastave na

Umetne oči

izdelujemo po naravi za naše pacijente. F. Ad. Müller & Söhne, Wiesbaden, v Ljubljani Splošna bolnica, očesni oddelek, od 12. do 14. marca 1934.

razpolago cerkvenega denarja, morajo za njih nabavo poskrbeti občine. Tako je odredila banska uprava.

d Petje lista in evangelija v slovenskem jeziku. Z odredbo sv. Očeta in odlokom škofijskega ordinariata je dovoljeno petje lista in evangelija pri slovesnih sv. mašah v slovenskem jeziku in sicer od letošnje velike noči naprej.

d Ceno železniškim voznim listkom bodo povišali za novih deset odstotkov.

d Ljubljanska plinarna je lani prvič proizvedla nad dva milijona kubičnih metrov plina. Koksa proizvaja plinarna letno že 2800 ton in bo v kratkem začela pridobivati bencol. Posebno hvalevredno je to, da naroča plinarna vse stroje in priprave v vedno večji meri pri domačih tovarnah.

d »Proletarci.« Po neuspeli marksistični revoluciji so zbežali socialno demokratični voditelji na vse strani, največ na Češko. Eden od tistih, ki je imel pri begu smolo, je bil socialno demokratični poslanec Gluck. Avstrijski policaji so ga ujeli, ko je držal z avtomobilom proti meji. Pri njem so našli 200.000 šilingov, to je okrog dva milijona dinarjev. Pa se se vedno najdejo ljudje, ki obožujejo take in podobne »proletarce«.

— Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gnilo v črevesu, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odpravi, kdor česče pije naravno »Franz-Josef« gorenčko, poln kozarec zvečer, preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezni v prebavilih pravijo, da je treba »Franz-Josef« vodo toplo priporočati kot zelo smoteno, domače zdravilno sredstvo.

d Z resnice skregani. V marčevi številki ljubljanskega cerkvenega lista »Vera in življenje« je priobčen ta-le članek: »Takole bomo v »Jutru« z dne 16. februarja 1934, stran 6: »Boji med vladnimi oddelki in uporniki pa se med tem nadaljujejo. Topovi grmijo in rušijo, strojnica raglja svojo uničevalno pesem, žrtve padajo... In v tem metežu državljanske vojne je prejel kancelar dr. Dollfuss od papeža iz Rima apostolski blagoslov zanj in za deželo, katere vodstvo je v njegovih rokah.« — Resnica pa je sledeča: Kardinal državni tajnik Pacelli je zveznemu kancelarju dr. Dollfussu odgovoril na čestitke, katere je le-ta poslal telegrafno sv. očetu ob priliki obletnice kronanja, ki je bila 12. februarja. V zahvalo za te čestitke je kardinal državni tajnik Pacelli zveznemu kancelarju poslal zahvalni telegram, v katerem mu sporoča, da je njegova svetlost zagotovila pobožnih želja hvaležno vzela na znanje in prosi Boga pomoči in varstva, pošilja zveznemu kancelarju in od njega vodeni deželi najmilostnejše apostolski blagoslov. — To počemamo le zato, da se bo vedelo, iz kakih vzrokov katoličani ne moremo podpirati in priporočati protikatoliških listov.

d Pri zabavah imajo užitek le zdrave osebe. Celo najnedolžnejši prehlad ali najlažji glavobol Vam pokvari vso zabavo. Ako se počutite temu izogniti, vzemite že pri prvem pojavu teh bolečin 1—2 Aspirin tableti in brž boste ozdravili.

PO SRBSKI ZEMLJI

d Narodna skupščina nadaljuje s proračunsko razpravo. Ministrski predsednik Uzunovič zelo živahno posega v razpravo. Poslanci opozicije navajajo pritožbe glede delovanja v raznih ministrstvih. Iz govorov poslancev veličine in manjšine pa zveni ena glavna misel, da se je gospodarskim vprašanjem posvečalo premalo pozornosti.

d 60.000 Din za brezposelne v Belgradu je daroval kralj Aleksander.

d Kataster Belgrada. Po tridesetletnem delu je bil te dni izdelan kataster mesta Belgrada. Vsa površina Belgrada znaša 8585 ha, od česar odpade 1421 ha na površino Save in Donave in 581 ha na otoke. Najvišja točka Belgrada meri 249,10 nadmorske višine (astronomska opazovalnica na Lavdonovem okopu), najnižja točka pa je Makiš, ki dosega le 71,10 metrov nadmorske višine.

Panormen je hormon, ki deluje na vse notranje žleze in normalizira njih delovanje. Razen tega deluje tudi na delovanje srca, krvni obtok, dihanje, sestav krvi in seči, kakor tudi na izločevanje sečne kisline in drugih škodljivih snovi iz krvi. Važen panormen je ogljikova kislina. Zato mora imeti vsaka dobra mineralna voda v sebi razen zdravih mineralov tudi večjo količino ogljikove kisline. Znamenite Radenske vode so po vsebini ogljikove kisline najmočnejše v Jugoslaviji, zato so tudi tako zdravilne.

d 20 dni bo gostovala v Belgradu opera iz bolgarske Solije.

d Največ oprava imajo sodišča s prebivalci v severni Srbiji, nato slede: Slovenija, južna Srbija, Dalmacija, Hrvatska, Slavonija in Bosna.

d 1.561.166 muslimanov je po najnovejšem štetju v Jugoslaviji.

d Čiščenje. V Baru so bili aretirani predsednik občine Djuro Šoi, sodnik okrožnega sodišča Radovan Djurovič in odvetnik Vidak Radonjič. Dalje so še zaprli občinskega pisarja Dušana Orlandića, krajnega načelnika v pokopju, in kmeta P. Pavičevića. Aretacije občinskih funkcionarjev so menda v zvezi z nepravičnostmi pri upravljanju občinskega denarja. Sodnik Djurovič in odvetnik Radonjič sta zaprta radi suma, češ da sta v zvezi s požigom hiše okrožnega sodišča, ko je zgorel večji del arhiva. Pričakujejo pa, da bodo zaprli še nekaj uglednih ljudi.

d Tramvajsko progo grade v Zemunu.

d Dolgovi jugoslovanskih narodnih gledališč znašajo nad 16 milijonov dinarjev, in sicer je dolžno zagrebško gledališče 8,5, belgrajsko 5 in ljubljansko 2,74 milijonov Din.

d 567 Din davka in doklad pride povprečno na vsako osebo v Jugoslaviji.

NESREČE

d Snežni plaz s strehe je v Kranju nevarno poškodoval 33 letnega posestnika Finčgarja Cirila z Bistrice pri Podbrezju.

d Glavo mu je obšla. V vasi Boloči blizu Šibenika se je pripetila strašna nesreča, v kateri je ugasnilo življenje majhnemu otroku. — Mati je šla na polje in prepustila troje otrok v varstvo dedu. Ded in starejša otroka so šli ven, v hiši pa je ostalo v zibki trimesečno deč. Vrata v hišo pa so bila odprta. Čez nekaj časa se je splazila v hišo svinja in se spravila nad deč. Zibko. Obšla mu je vso glavo.

Ko se je mati vrnila, je bilo deč že mrtvo in strašno iznakaženo.

d Okrog nezgod. V gozdu si je pri delu nevarno ranil hrbtenico 45 letni posestnik Valentin Strgar iz Bohinjske Bele. — V Strazišču je v šoli padla in si zadržala življenje v prsa 11 letna Kristina Pfeiferjeva iz Orehka. — Pri smučanju je padel in si zlomil roko 16 letni Franc Ribič iz Kranjske gore. — Pri obsekavanju lesa si je presekaval vse žile na desni roki 41 letni mizar Franc Carman iz Ljubljane.

NOVI GROBOVI

d Žalostna pesem zvonov. V Podzemlju je umrl 73 letni Matija Tomec, oče g. profesorja Matije Tomca iz St. Vida. — V Grižah pri Celju je umrl Anton Poteko, oče g. kaplana v Jarenini in šolske sestre v Mariboru. — V Mariboru je zapel mrtvaški zvon gledališkemu igralcu Francu Tovorniku. — V Vižmarjih je zaspal v Gospodu mizarski mojster Franc Bizjak, oče soproge bivšega ministra g. Gostinčarja. — V Krčevini pri Ptujju je odšla v srečo večnost 78 letna posestnica Liza Sluga. — V Mariboru je odšel po večno plačilo bivši minister zdravnik dr. Franc Jankovič. — V Pobrežju pri Mariboru so pokopali zasebnico Nežo Papov, roj. Brenkuš. — Na Koroški Beli je zatisnila na veke oči vdova geometra Pavlina Kren. — V Novem Zabukovju pri St. Rupertu je umrl 73 letni posestnik Jožef Rome. — V Ljubljani so umrli: višji železniški uradnik Božič Josip, soproga zobozdravnika Albina Pavlovič in vdova po poštnem poduradniku Ana Počkar. — Gospod, daj jim večni mir in pokoj!

RAZNO

d Tudi letos bomo romali na Trsat s posebnim vlakom o Binkoštih 19. in 20. maja. Polovična voznina je zagotovljena, z ladjo se bomo brezplačno peljali po morju na otok Krk. Kdor gre z nami, naj se čimprej prijavi. Podrobna pojasnila bodo objavljena v romarskem listu, ki bo izšel okoli 10. marca in ga pošljemo vsakomur zastoj, če se potem romanja udeleži ali ne. Svoj naslov sporočite po dopisnici na naslov: »Sveta vojska«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

d Neprijetne posledice razvrednotenja češke krone. Češkoslovaška je sama znižala uadnji tečaj svojega denarja. Iznozemski prodajci, ki imajo trgovske zveze s Češkoslovaško, bodo izgubili skoraj 20% pri blagu, če ni bilo kupljeno pred 15. februarjem 1934. Kupovalci blaga v češkoslovaški republiki pa bodo imeli dobiček. Radi znižanega uradnega tečaja češkoslovaške krone bodo tudi jugoslovanski izvozniki utrpeli okrog 400 milijonov dinarjev izgube.

d Vinska razstava in sejem v Ljutomeru. Vinarska podružnica v Ljutomeru priredi 20. marca vinski sejem in razstavo vina v kavarni g. Resnika v Ljutomeru. Cvoritev ob 9. Na poskušnjo bodo prvovrstna vina iz ljutomersko-ormoškega, gorjanskega in štrigovskega vinarskega okoliša. Polovična voznina po železnici je dovoljena samo za povratek nazaj. Legitimacije se dobijo pri Vinarski podružnici v Ljutomeru.

d Zahtevajte z dopisnico brezplačno brošuro za zdravljenje doma in pitje Radenskih vod. Vsa navodila brezplačno. — Zdravilišče in kopališče Slatina-Radenci, Slovenija.

Vsled smrti mojega moža naznanjam vsem kmetovalcem, da meljem vso kmečko mletev vseh vrst žita — proti takojšnji zamenjavi naprej. — Postrežba natančna in dobra. Za nadaljnjo naklonenost se priporoča Anica Leben, Krevšov mlin, Škofja Loka

d Podpišemol »Kmetijski list« piše o izročitvi poslanca Jugoslovanske nacionalne stranke Husejina Kadića sodišču. Ta narodni zastopnik je namreč pri agrarni reformi v Bosni za precej milijonov oškodoval državo. »Kmetijski list« pravi med drugim tudi sledeče: Začetek je sicer skromen, a boljše je, kakor pa nič. Važno je, da se je čiščenje enkrat začelo, glavno pa bo, če bodo odločilni krogi na začetki poti tudi vztrajali! Če kje, velja v borbi proti korupciji načelo: Ne odnehati! Ne smemo se pa zadovoljiti samo z borbo proti korupciji v javni upravi, da je ta za državo kot tako silne važnosti. Začeti, organizirati in izvesti bo treba tudi borbo proti nepoštenju in korupciji tudi v zasebnih zadevah, ki zadevajo ljudstvo mogoče še bolj v živo kakor »državne« afere. Tudi umazane zasebne spekulacije, bančni polomi in kakor se vse take »transakcije« že imenujejo, ne smejo ostati nekažnovane, pa če so pri teh umazanijah udeležene še tako »visoke« in »ugledne« osebe. En sam kaznovan tat ali slepar bolj dvigne javno moralo in zaupanje kakor tisoč »zaradi ugleda« prikritih lopovščin! — Soglašamo in podpišemo! Z vsi oostrostjo naj oblast nastopi proti vsem, ki so državo, banovino ali občino kakorkoli oškodovali. Oblast pa naj dalje skrbi, da bodo tudi v občinskih zastopih samo neoporečni, pošteni, pravno visoko stoječi ljudje. Kdor daje ali je nedavno dajal s svojim nenavnim življenjem pohujšanje, ne spada v občinsko upravo, ali pa celo v šolski odbor. Tudi v tem pogledu naj obvelja: Proč z vsakim, ki ni vreden svojega mesta, pa čeprav skriva svoje grehe pod kako krinko.

MED BRATI HRVATI

d V Zagrebu je odšel h Gospodu po plačilo pomožni škof dr. Dominik Premuš, zgleden duhovnik, izredno dobrega srca. Naj počiva v miru!

d V Zagrebu je umrl bivši mestni župan zagrebški arhitekt Vekoslav Heinzl.

d Tudi v Zagrebu razsaja hripa. Ni zelo huda, vendar je umrlo na hripi že okrog 20 ljudi.

d Zagrebški jezuiti so priredili v minulem letu v Zagrebu 27 misijonov, 56 predavanj za izobražene, 166 govorov za preprosto ljudstvo, 546 kongreganističnih sestankov in 549 pridig; nadalje so izpovedali 120.000 ljudi in podelili zakrament sv. Rešnjega Telesa 181.000 zdravim in 369 bolnim ljudem. Ni čudno, zakaj frančosoni jezuiti tako zelo sovražijo!

d 113 letni Anton Vidič je umrl te dni v Somboru.

d Novo tovarno za lakaste kože sezida znana veletvrdka Bata v Borovu.

d Če pošljete učitelju mačka namesto prešička. Kmet Trajko Stajič iz Kukovca pri Prokuplju je poslal učitelju Nedjeljkoviču za sv. Savo v vreči mačko namesto prešička. Učitelj je Stajiča tožil in je bil ta obsojen na mesec dni zapora in pa na 300 Din globe.

d 20 stanovanjskih hiš je prodala zagrebška občina, ker je imela z njimi izgubo.

d Snaga je pol zdravja! To pa le tedaj, če jo gojimo z zdravju koristnimi sredstvi. Ostra mila, katerih sestavine kožo samo dražijo, zdravju več škodujejo, kakor mu more koristiti snaga. Rabite torej za umivanje le bлага medicinska mila, kakršna so Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote, ki so popolnoma neškodljiva, prijetno diše in se do zadnjega kosčka izborna penijo. V prometu je sedem vrst mil. Po pošti pošljite na poskušnjo pet kosov za 52 Din brez vseh drugih stroškov lekarinar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg 16, Savska banovina.

Najstarejši ljudje

žive v Bolgariji. Umetnost dolgega življenja pa ni monopol bolgarskih kmetov, ki dočakajo zato tako visoko starost, ker uživajo zdravo hrano, ki omogoča pravilno delovanje prebavnih organov in ne prestopajo zdravo tvorbo krvi. Če pa kaj ni v redu, poskrbe nemudoma, da se ti organi na naraven način dobro očistijo, da se tako rekoč prebavni in krvotvorni stroj očisti. Tudi mi to lahko storimo! Seveda — če hočemo! Zakaj vse pogoje imamo!

Ampak samo od sebe to ne gre. Vsaj neka je treba storiti, če hočemo, da prežgodaj ne onemoremo, da se prehitro ne postarimo in da ne postanemo za življenje nesposobni. Koliko vidimo pri nas ljudi, ki se plazijo okrog z vrtitimi lici in drgetajočimi nogami, postave, v katerih se zdi, da dva, življenjska moč, samo še dremlje. In ponajveč je temu vzrok slabo prebavno delovanje želodca, zaprtje in slabo delovanje črevesja, katerih posledica je telesa napetost, zga, glavobol, nespečnost, pehanje, kar vse potem dela človeka slabe volje, temnobnega in nervoznega.

In žal le prevečkrat opazimo, da so posledice vseh teh pojavov, če jih zanemarjamo, bolezni na mehurju in hemeroidih, srčna oslabelelost in zamaženje, bolezni na ledvicah in nazadnje veliko prežgodnje poapnenje žil, vidimo pa tudi, da se lotijo organizma, ki ima takšne hibe, vse mogoče bolezni. Preizkušeno sredstvo proti temu pa je temeljito očiščenje prebavnega aparata, nakar se kri obnovi in krvni obtok na naraven, neškodljiv način uravna. Zato so najboljše tako imenovane spomladanske kure. Posebno razkrije in splošno priljubljen je v ta namen na primer domači Planinka čaj, ki ga pripravlja lekarnar L. Bahovec v Ljubljani po večini iz tudi v inozemstvu priznanih jugoslovanskih planinskih zdravilnih zelišč.

Nad 50 let obetoječa **irgovina**

SLIVNIK nasl. KRAŠOVEC

v št. Vidu pri Stični in Ivančni Gorici kol. nudi svojim odjemalcem zelo poceni specerijo, manu-fakturo itd. Zimsko blago pod lastno ceno. Pridite in se prepričajte!

Ona: »Kuharica je prismočila pečenko in krompir je neužit. Ali ne bi bil nocoj zadovoljen s par poljubi za večerjo?«

On: »Zakaj ne. Kar notri jo privedi.«

KRIŽEV POT

(Nadatjevanje.)

Kraljica je sicer prišla sama semkaj, vendar ni imela vzroka, da bi se skrivala; stopila je na prag, odprla eno polovico vrat na stežaj in pogledala na prosto.

Možak se je ustavil in brez naglice obrnil glavo, ko ga je luč svetilke obsijala. Bil je Gilbert, ko so njegove oči uzrle kraljičin obraz, se je ona nekoliko zganila in osupnila; govorila je nervozno in tiho in skoraj nič vedela, kaj.

»Kaj pa je?« je vprašala. »Čemu ste prišli semkaj?«

»Ker sem vedel, da je vaša milost tukaj,« je odgovoril mirno.

»Vedeli ste, da sem tukaj? Kako to?«

»Videl sem vas in šel za vami.«

Kraljica je pod kapuco začutila toplo kri v svojih licih. Gilbert je bil zelo dobro videti, ko je stal v svetlobi svetilke baš pred vrati. Bil je blede, vendar ne tako kakor Bernard; njegova postava je bila suha, toda od mladosti in ne vsled postenja in bdenja; bil je resen, vendar ne žalosten, energičen, ne navdušen, in njegov obraz je bil bolj zal nego lep. Eleanor ga je nekoliko trenutkov gledala, nato pa je zopet izpregovorila.

»Za menoj ste šli? Zakaj?«

»Da bi izprosil eno besedo od naklonjenosti Vaše milosti.«

6

»FITONIN«

preizkušeno zdravilo za rane, hraste, lišaj, ture ter druge kožne bolezni, opekline, ranitve, oparitve, odprte ozeblinice i. t. d.

Vsem onim, ki trpe na teh ranah, služi »Fitonin« kot izredno sredstvo, ker je dokazano in potrjeno po naših zdravniških in zdravstvenih institucijah, da zanesljivo in naglo celi tudi najstarejše kronične rane. »Fitonin« odpravlja otekline in neprijen duh rane in že v začetku zdravljenja

ublažuje bolečine. Bili so slučaji, ko so bile take rane stare nad 20 let. z uporabo »Fitonina« so se pa zacelile pred potekom meseca. »Fitonin« priporočajo tudi pri ranitvah, poškodbah, opeklinah, oparitvah, ker preprečuje infekcijo, ustavlja krvavitve in zelo naglo zaceljuje rane.

»Fitonin« se dobiva v lekarnah, steklenica 250 gr. za Din 24.-, velika steklenica 1000 gr. za Din 64.-. Ako bi ga kje slučajno ne imeli, naj se naroči pri »Fitonin« dr. z o. j. prometni oddelek, Zagreb, poštini predal 1-78. Ako se naroči po pošti, pošljite 2 mali ali velika steklenica (imajo se ne pošlje) tedaj znata poštnina Din 10.-. Ako se pa denar pošlje naprej na »Fitonin« dr. z o. j. poštini čekov, račun št. 37.757 v Zagrebu, se ohrani S TEM VŠAK POŠTNI STROŠER

Zastoni se pošlje poučna knjižica št. 17. vsakomur, ki jo zahteva!

»Dovolj po ministr. pot. S. br. 611 z. 1V. 1930.

Pri Cherbourgu je morje vrglo na obal velikansko morsko žival. Učenjaki so si pričeli takoj beliti glave, v katero živalsko vrsto bi jo uvrstili; kajti doslej take živali še niso videli. Dolga je 8 metrov in ima na dolgem vratu majhno glavo, ki je z daljave podobna velblodovi. Ob straneh ima dve veliki plavuti. Nekateri učenjaki trdijo, da je to neke vrste bastard kita. Ta pojav je zbudil toliko večjo pozornost, ker se zunanost živali precej ujema s popisi »Morske kače«, kakor so jih podali zanesljivi mornarji.

»Tisto vprašanje, ki ste mi ga danes stavili?«

»Da.«

»Ali je tako nujno?« Kraljica se je nekoliko nasmehnila in Gilbert je začuden osupnil.

»Vaša milost je pisala nujno,« je rekel.

»Torej ste tako skrbni in goreči, samo da mene ubogate? To mi ugaja. Nagrado dobite za to! Toda premislila sem se. Ako bi morala vnovič pisati ono pismo, bi ga ne pisala.

»Priateljsko pismo je bilo. Ali ga hočete nazaj?«

Na Gilbertovem obrazu je bilo videti vedno večje razočaranje. V svoji skrbnosti se ji je še bolj približal in uprl svojo roko ob podboj. Kraljica se je umaknila nekoliko nazaj in se nasmehnila.

»Ali je bilo v resnici tako priateljsko?« je vprašala. »Ne spominjam se več — vendar nisem tako mislila.«

»Gospa, kaj pa ste mislili?« Glas mu je zvenel krepko in nekoliko hladno.

»Ej — to sem že popolnoma pozabila!« In zopet se je nasmehnila in zmajevala z zavito glavo.

»Ako bi Vaša milost potrebovala mene, bi vso stvar razumel. Toda Beatrice ni tukaj. Danes sem si ogledal vsako vaših dvornic, nje ni bilo med njimi. Vprašal sem vas, kje da je, toda mi niste hoteli odgovoriti in ste bili jezni — «

»Jaz? Jezna? Vam se sanja?«

»Mislim sem, da ste bili jezni, ker ste

spremenili barvo in niste hoteli dalje govoriti — «

»Motite se. Samo bedak more biti jezen ako kake stvari ne pozna.«

»Zakaj pravite, da sem neveden? To so mi same uganjke.«

In vi jih ne znate uganiti. Pojdite nol! Da vam pa dokažem, da se nisem srdila, želim, da greste z menoj skozi vas dol. Pozna že postaja.«

»Ali je vaša milost sama?«

»Ker ste šli za menoj, morate to vedeti! Pojdite!«

Potisnila ga je skoraj v stran, da bi stopila na prosto, in trenotek pozneje sta stopala preko temnega odprtega prostora pred cerkvijo. Gilbert se ni dal tako izlahka presenetiti, ko pa je pomislil, da gre pozno ponoči skozi majhno francosko vas z eno najmočnejših kronanih glav v Evropi, ki je bila hkratu najlepša med vsemi živimi ženskami, je spoznal, da ga njegova usoda ne vodi po navadnih potih. Spomnil se je, kako silno se je začudil, ko je pred eno uro zagledal kraljico, ki je šla mimo odprtega okna njegovega stanovanja. Ako pa bi jo kdo videl sedaj ob tako pozni nočni uri zunaj, v družbi mlade Angleža, bi imel še mnogo več povoda čuditi se. Obšla ga je skoraj otročja želja, da bi ne bil sam v njeni družbi ali da bi bila kraljica vsaj Beatrice. Kar se tiče naklonjenosti kraljice do njega, je ni on niti najmanj razumel; to je Eleanor baš tedaj prav tako zabavalo kot jo je razburjalo. Cesta je bila ne

PO DOMOVINI

Iz zagrebske torbe.

(Zagreb.)

Škofa smo pokopali. Nekaj posebnega je škofovski pogreb. Kar sedem škofov je sprejelo pokopno pomožna škola dr. Dominika Premuša na njegovi poslednji poti, šestkrat so mu zapeli v stolnici molitve, najlepše mu je zapel grškokatoliški škof Niaradi. Tudi pravoslavni škof je prišel, kralj je imel svojega zastopnika in vse oblasti, naroda pa je bilo gotovo kakih 15.000 ljudi, ki so prisostvovali pogrebnim svečanostim v stolnici in na kaptolskem trgu, ker v cerkev vse te množice niso mogle. Pokojni je bil iz Medžimurja — dežele, ki je Hrvatoma posebno ljuba, ker je to ona zemlja, ki je bila prav v skrajnem času rešena pred madžarsko silo in ohranjena Hrvatoma. Bil je pokojni škof najodličnejši sin te zemlje, ki jo je pa tudi z vsem srcem ljubil in ji mnogo pomagal. Zato je pa tudi bila na pogrebu domala vsa medžimurska duhovščina in mnogo naroda. Tam iz Mirogoja, kjer mu je poslednji počitek, se lepo vidi čez brdo, koder se je nasedel Zagreb, kjer stoji nadškofijska gimnazija — za katero je žrtvoval pokojni toliko, da sam ni vedel koliko. Pravi, da so zagrebski duhovniki bogati. Sedaj velja tako: bili so, a velja pa tudi to, da niso gredli denarja. Prav ta gimnazija je zrastle največ iz njihovega denarja — a precej milijonov je bilo treba v času največje druginje, da so jo postavili. Med največjimi dobrotniki je bil pokojni škof, ki za njim žaluje mesto in dežela, posebno pa duhovščina, kateri je bil 19 let generalni vikar, voditelj in prijatelj, ki je poznal vse lastnosti gospodov. — Pa je spet zapel »kraljevski zvon« — oni velik! Za školom je umrl župan. Osem let je županoval Zagreb, po mučni in dolgotrajni bolezni ga je rešila smrt. Bil je zaslužen mož, ki je tudi kot velikomesten župan upal biti dober katolik. Tak vam je bil ta mož. Heinzel Lojze, da si je zaslužil celo papeško odlikovanje, red Sv. Gregorija. Ko so ga spremili v soboto k poslednjemu počitku, so modrovali takole: Ta ni kradel. Čudno kaj! Nekoč bi bila taka beseda že sama na sebi žaljiva, a sedaj je pa s tem povedano veliko priznanje in pohvala možu, ki je bil 8 let odločujoči mož tako velikega mesta, ki je odločeval o stotinah milijonov denarja, a je umrl,

ne da bi zapustil ženi-vdovi vsaj hišo. Bil je pošten, spoštovanja vreden mož, ki je vedno znal varovati koristi svojega mesta, ne da bi se uklonil krivičnim zahtevam drugih niti ne delal v lastno korist. — Zagrebski Slovenci pa tudi vedno kaj gnetemo. Posebno nam je sedaj v mislih misijon, ki je že pred vrati. 15. marca ob ¼8 zvečer začne in ob tej uri skozi 10 dni vsak večer misijonski govor v cerkvi Sv. Katarine. Zjutraj bo govor ob pol 6. Če imate znane ljudi v Zagrebu, kar hitro kartico v roke, pa ga spomnite, naj ne zamudi te lepe prilike. Saj veste, da en takle pozdrav po pošti, posebno od mamice, največ velja — »Naš Dom« — dekliški dom za dekleta, ki službe iščejo, je imel v nedeljo svoj občni zbor. Lepa ustanova je to, namenjena temu, da bi se dekleta, ki iščejo službe, obvarovala v času, ko so brez posla, in jim pomagala v primerno službo.

To in ono.

(Stara Fužina v Bohinju.)

Letošnji predpust je za nami. Bil je bolj žalosten, pač znamenje časa. Poroka je bila samo ena. — Snega je bilo letos veliko; kopni počasi. Prijatelji belega sporta, potrudite se v Bohinj, ker naše planine ostanejo pod snegom še dva meseca. — Še nekaj o naših gasilcih. Predlanskim so si kupili novo motorno brizgalno. Letos so se z vne-mo posvetili prosvetnemu delu. Nabavili so si nove kulise, delo Valentina Hodnika. Pred kratkim so nastopili na odru, sedaj pa pripravljajo igr»Pri kapelici«.

Sv. misijon.

(Mošnje.)

Koncem preteklega meseca smo imeli v naši župniji misijon, ki so ga vodili gg. lazaristi iz Ljubljane. Udeležba je bila prav velika. Krasi govori nam bodo ostali za vedno v spominu. Čas za misijon je bil zelo primeren, ker nam sneg in mraz še nista pustila, da bi se mudili pri zunanjem delu. Nad vse ganljiv je bil prizor sprave pred Najsvetejšim, ko je vsa župnija nanovo objubila zvestobo Kristusu in njegovi Cerkvi. Praktičen sad misijona je na novo ustanovljeno Apostolstvo mož in fantov. Priglasilo se je že nad 30 mož in fantov.

»Ali tako zelo skrbite za mojo varnost?« je vprašala.

Gilbert ni takoj odgovoril.

»Tako čudno je videti,« je rekel navsezadnje, »da je vaša milost izvolila iti tako pozno ponoči in sama z doma.«

»Nisem sama,« je odgovorila.

V tem trenutku se mu je zazdelo, kakor da bi se ji noga izpotaknila in njena roka se je trdneje oprijela Gilbertove. Ker pa je menil, da je ona v nevarnosti, da pade, jo je vjel okoli pasu in jo držal kvišku. Ko pa jo je pri tem mladone pritisnil k sebi, se je tista tajnostna moč pojavila v kaj nepotrebnosti meri.

»Nikdar se ne izpotaknem,« je rekla Eleanor.

»Ne,« je odgovoril Gilbert. »Gotovo ne.«

In držal jo je krepko še dalje. Kraljica se je nekoliko zganila, da bi mu namignila, da želi, da bi jo izpustil, in njena prosta desnica se je delala, kakor da bi hotela odstraniti njegovo od pasu. On pa je čutil vroč ogenj, ki se mu je pretakal po žilah od glave do nog, in videl luči, kjer ni bilo nobenih.

»Pustite me,« je rekla tiho; ko pa je dajala svojim besedam poudarek z majhnimi napori svoje roke in telesa, se je slučajno zgodilo, da se je njena glava za trenutek dotaknila njegovih prsi.

Ogenj je postal še bolj vroč, luči svetlejšee in v zavesti, da stori nekaj strašnega in vendar tako nenavadno sladkega, je dovolila svojim ustnicam, da so se dotaknile temne tan-

čice, ki so ji zakrivala rujave lase. Ona ni vedela za to obupno dejanje. Trenutek pozneje se ji je zazdelo, kakor da nekaj sliši, kajti obrnila je hitro svojo glavo, kakor da bi prisluškovala, in skoraj plašno je šepnila:

»Pazite! Nekdo je tam —«

Gilbertova roka je v trenutku segla proti meču. Kraljica je še nekoliko časa zrla v temo, nato pa je odšla dalje.

»Ničesar ni bilo,« je rekla brezskrbno.

»Petje čujem,« je rekel Gilbert.

»Lahko rečem,« je rekla Eleanor popolnoma malomarno, »da ga že dalj časa čujem.«

»Ko so se pevec vedno bolj bližali, je bilo slišati, kako se je en glas vzdigoval višje in glasnejše od ostalih, drugi glasovi pa so se združevali v surovem zboru neke burgundske pivske pesmi. Blizu vasi so se svetile in semintja majale luči na cesti, po kateri so se oni, ki so jih nosili, opotekaje bližali. Da bi kraljica in Gilbert dospela do samostana, kjer se je nahajal dvor, bi morala iti kakih sto korakov po cesti navzdol, predno bi zavila na desno. Gilbert pa je na prvi pogled spoznal, da bi na noben način ne mogla dospeti do ovinka, ne da bi srečala pijano množico.

»Boljše bi bilo, ako bi se vrnila po drugi poti,« je rekel in zadržal svoj korak.

Kraljica pa je mirno stopala dalje, ne da bi mu odgovorila. Jasnó je bilo, da je nameravala ljudem ukazati, da se ji umaknejo s poti, kajti hodila je še vedno sredi ceste. Gilbert pa jo je nežno potegnil na stran in

varna in strma. Nekoliko časa sta molče stopala drug poleg drugega. Iz daljave so se začuli aurovi glasovi, ki so prepevali neko pivsko pesem.

»Podajte mi roko,« je rekla Eleanor nenadoma.

Pri teh besedah je iztegnila roko, kakor da bi se bala, da se izpotakne. Gilbert je storil kakor ga je zaprosila, uravnal svoje stopinje z njenimi in bila sta si zelo blizu drug zraven drugega. Na ta način, z roko v roki, še nikdar poprej ni hodil, in morda tudi še nikdar ni bil tako blizu ženske kakor sedaj. Obšlo ga je neko nepopisno čustvo; čutil je, da mu stopinje niso več tako trdne, da mu postaja glava vroča, roke mrzle, in dasi se je zavedal, da je misel na ljubezen docela zlobna, je bil kakor začaran po čaru neke nove, tajnostne privlačne moči. Nadalje si je bil pri tisti priči svest, da je bila ta moč zla, in prav tako svest, da se ji ne bo mogel ustavljati, ako bi samo še nekoliko dalje trajala.

Eleanor bi ne bila ženska, ako bi ne vedela, kaj se je godilo v njem.

»Kaj pa je?« je vprašala nežno in se nasmehljala pod kapuco.

»Kaj je?« je odgovoril Gilbert nervozno.

»Nič ni; zakaj pa me vprašate?«

»Roka se vam je tresla,« je odvrnila kraljica.

»Mislim, da sem se zbal, da ne bi vaša milost padla.«

Pri teh besedah se je kraljica na ves glas zasmejala.

jeuškov. Velika žolaka soba v Zg. Tuhinju je bila vsak večer polna mater in deklet, ki so tu dobila mnogo koristnih nauk. Prirediteljem smo hvaležni za oba tečaja in želimo, da bi se vrtil pri nas tudi kak kmetijski tečaj.

Smrt in življenje.

(Sv. Gora pri Litiji.)

Ni veliko takih krščanskih mater kakršna je bila umrla Hostarica, Hribar Marija iz Zabave. Ne samo doma, vselej in povsod je branila vero in prava načela. Pokopana je bila z velikim spremstvom, saj jo je vsa okolica poznala in spoštovala. — Pravi krščanski mož je bil tudi Knez iz Loga, Andrej Grden, ki je šel prvi za Hostarico na svetlogorsko pokopališče. V zakonu se mu je rodilo 13 otrok, pa si je s pridnostjo in umnostjo kljub velikim stroškom postavil ugleden dom in veliko kmetijo. Ne samo domačini, tudi od vaske in moravske strani od Izlake in Zagorja in tudi Zasavci iz kumljanske strani so ga spremljali na zadnji poti. V obeh hišah je bil »Domoljub« vsa leta hišni svetovalec in prijatelj. Naj jima Bog povrne, kar sta tukaj dobrega storila. — Po savskih in vaških bregovih pa se budi pomlad. Na prijaznem Slemku je postno opravilo od petkih ob devetih. S tem je vaški gospod oddaljenimi zelo ustregel.

Igrali bomo.

(Stara Vrhnika.)

Prost. gasilska četa je na svojem občnem zboru ustanovila dramatični odsek. Odsleda so se oklenili najboljši igralci in bodo že dne 18. marca ob pol 8 zvečer uprizorili dramo »Koroški tiho-tapci«. Igra je zanimiva zato, ker se godi v času bojev za Koroško. Prijatelji pošlene zabave, dne 18. marca vsi v Rokodelski dom na Vrhniki!

Prireditve.

(Smarino pri Litiji.)

Nekaj posebnega bo koncert v župni cerkvi dne 11. marca. Na sporedu so tudi pesmi, ki so v Ljubljani ob priliki proslave 1900 letnice Kristusovega odrešenja odpadle. Škoda bi bilo zamuditi to priliko. — Igra v Jablanici je zadovoljila občinstvo. — V Vel. Kostretnici v Gasilnem domu bo v nedeljo 18. marca ob 15 uprizoritev »Sirote Jerice«. — Proslava »Materinskega dneva« je zaradi »Pasijona« odložena na belo nedeljo. — Pasijon bo igran trikrat, in sicer: 18., 19. in 25. marca, vselej popoldne. — Zjutraj pridejo pa na vrsto občni zbori. To nedeljo bo občni zbor Kmet. podružnice. Na praznik sv. Jožefa po prvi sv. maši bo v dru-

štvenem domu občni zbor Kmet. zadruga. Člani, pokažimo zadrugo skupnosti in zavest tudi letos in pridimo, da prisostvujemo zborovanju, ko bo odbor podajal računa od svojega dela; pridimo, da povemo svoje želje in pomisleke in da združeni skupno naredimo načrt za bodočnost. Zavedajmo se gesla: v skupnosti je moč.

Smrtna kosa.

(Polica nad Višnjo goro.)

Dne 1. marca smo pokopali vzorno dekle Vidic Ivanke, ki ji je v 25. letu končala pljučnica življenje. Bila je članica Mar. družbe, zgledno in marljivo dekle, ki jo je vse cenilo in spoštovalo. Kakor njeno življenje, tako je bila tudi njena smrt lepa. Skrbno pripravljena je stopila pred Sodnika. Čbilna udeležba prijateljev in znancev pri pogrebu ter mnogi venci so pokazali, kako žal je vsem za njo in kako jo bo pogrešala vsa okolica. Naj počiva blaga duša v miru. Dobri, krščanski hiši, ki jo je zadel ta udarec, pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Razno.

(Dobrépolje.)

Semenj pri Sv. Antonu na Zdenski Rebrji bo na tihi torek, dne 20. marca, ker je na tihi posejdelj 19. marca praznik sv. Jožefa. Ta dan se bo vršil pri Sv. Antonu tudi romarski shod. Bo več sv. maš in bo prilika, da opravi vsak romar

sv. spoved. — Blagoslov hiralnice in kapele v hiralnici v Ponikvah bo na praznik sv. Jožefa dne 19. marca ob 9 dopoldne. Bo tudi sv. maša tam pridigo. Vsakdo si lahko ta dan ogleda novi zavod, ki je posvečen sv. Tereziki.

Razno.

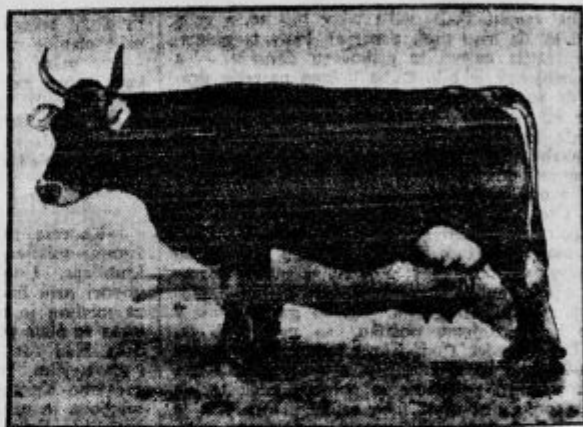
(Sodražica.)

V februarju so bile tridnevne duhovne vaje in može in fante. Vodil jih je g. kanonik dr. Kimovec. Udeležba nad vse pričakovanje. — Pri tej priliki omenjamo, kako veličasten vtis napravi ljudsko petje v cerkvi. Gospod kanonik se je pri tej priliki z njemu lastno spretnostjo potrudil in nam pokazal splošno ljudsko petje v vsej krasoti. Želja vseh udeležencev duhovnih vaj je, da bi se v bodoče vsaj enkrat v letu vršile take duhovne vaje v naši župniji. — Neznosna kriza tudi nas čeda bol pritiska. Kaj je vzrok temu glu, ugibajo mnoge učene glave. Naj navedemo glas priproste kmeta, ki je rekel: »Samo v enem slučaju naj bi se uredile cene v pomoč kmetu. Sorazmerno ujenjene cene živilom in obleki, s cenami živine. Pred tremi leti sem prodal eno kravo in s tem denarjem sem kupil obleko in obutev za šest članov družine. In danes? Za izkupiček enake krave bi komaj kupil obleke in obvala za dva člana. Kmet bi rad plačal za 1 kg mesa 20 Din, da bi tudi on prodal živino primerno ceni mesa. Ta način uredbe bi mnogo pripomogel k ublažitvi današnje kmetije

„Miss Europa“

Allgauska krava »Agathe« je dala v enem dnevu 60 litrov mleka. Doslej je imela rekord krava s 60 litri mleka da dan.

Kmet William Warnock v Ontario provinci, Kanada, je lani pridelal velikansko bučo, ki je tehtala 403 funte.

ona je dovolila, da jo je peljal do vhoda neke veže, do katerega ste držali dve stopnici in katerega je nekaj napušč delal mračnega. Tam sta se ustavila in čakala. Velika množica služabnikov, lokostrelcev in drugih vojakov se je z velikim hruščem bližala po strmi cesti. Na čelu ostalih se je opotekal zelo velik človek v umazanem rdečem jopiču, prašnih rujavih hlačah in mehkih škornjih, ki so se okoli gležnjev sesedali v velikih gubah. Njegov obraz je bil rdeč od vina, drobne rdeče oči so motno gledale izpod otečenih očesnih vejic; in ko je s široko odprtimi usti tulil svojo pesem, bi mu človek lahko vrgel jabolko med zobe. V desnici je držal lončen vrč, v katerem je bilo še nekaj vina, v levici pa je vihtel prapor, ki so ga naredili s tem, da so prišli širok rdeč križ na brisačo, ki so jo privezali na eno onih dolgih palic, s katerimi gonijo kmetijski fantiči gosi na pašo. Nekaj časa je plesal, nekaj časa korakal, pri vsaki stopinji se pa je opotekal; takoj za njim je sledilo kakih deset tovarišev, ki so bili za spoznanje manj debeli od njega, ampak najmanj tako pijani, vsak izmed njih pa je nosil na prsih ali na rami križ, ki ga je bil tisti dan prejel. Za njimi so prihajali še drugi, ki so se zibali, opotekali in suvali drug drugega, hkratu pa prepevali. Včasih je poveljnik cele gručice, vihteč prapor in vrč, poškrupil obraze svojih tovarišev z rdečimi kapljicami; vsled tega so se nekateri smejali, nekateri glasno proklinjali, tako da jih je bilo sredi velikanske šundra razločno slišati. Iznad srede pi-

jane množice pa je glasno in jasno donel eden onih glasov, ki prevpijejo v viharju in bitki vse. In ta glas je peval prav sam zase, ne oziraje se na petje ostalih: Magnificat anima meae Dominum. Bil je dolgo zategnjen, močan glas, ki je mirno kljuboval vsemu ostalemu hrušču in trušču, in ko je množica prišla bližje, je Gilbert pri svitu baklje opazil suhi blede obraz zelo velikega človeka prav v sredi, ki je z napol zaprtimi očmi in ustnicami prepeval, ki je imel obraz, pogled in glas človeka, ki je bil celo v svoji vinski blaznosti fanatik.

Vroč, soparen zrak je v topli poletni noči obdajal pijano tolpo; baklje so razlivala nekaj nemiren rumen žar po njihovih obrazih, ki je bil včasih rdeč kakor ogenj, včasih pa blede; in sem ter tja so se lesketali v tem žaru kakor madeži sveže krvi, majhni škrlatasti križi, ki so jih imeli pritrjene na svojih jopičih.

Eleanor se je umaknila kolikor je bilo mogoče; bila je užaljena v svojem vladarskem ponosu; kot plemeniti ženski pa se ji je studil prizor na pijano množico. Gilbert se je poleg nje visoko vzravnil, kakor da bi prosvedoval proti bogoskrunstvu in onečastjenju njegovih najsvetejših misli. Vedel je, da bodo taki ljudje še mnogokrat razsajali, predno bi dospeli do Jeruzalema, in da bi bilo docela napačno, ako bi kaj drugega pričakoval. Ta čas pa je premišljal, kako malo več gnjeva in studa bi zadostovalo, da bi začel sovražiti ono, kar je bilo pred njim. Za trenutek je pozabil

na navzočnost kraljice poleg sebe in zatisnil oči, da ne bi videl, kaj se je godilo pred njim.

Majhen srdit glas, ki ni prihajal niti od bolečine niti strahu, ga je zopet prebudil in misli. Neki človek zlobnega obraza in s kosmato rdečelaso glavo je bil stopil iz spreoda, obstal zibajoč se pred kraljico ter jo potegnili za plašč, da bi ji videl v obraz. Po svoji priliki ni videl Gilberta in zločesta svetloba mu je sijala v vinjenih očeh. Kraljica je stopila nazaj in se s pomočjo svojih rok še tesneje ovila v svoj plašč in kapuco. Tolpa je pritiskala vedno dalje in zadela v pijanca, da se je skoro v kraljico zaletel. Gilbert ga je ujel za vrat, mu odtrgal križ z ramen in ga s tako silo udaril po obrazu, da je bil za vse življenje pohabljen. Nato ga je vsega krvavega in nezvestnega vrgel v pijano tolpo, kakor vržejo otčani poginole konje s skalovja v morje.

Kakor bi trenil je bil hrušč in trušč desetkrat večji nego poprej. Nekateri so šli svojo pot naprej in še vedno peli svojo pijansko pesem, drugi so padli preko telesa svojega nezvestnega tovariša, ko je ležalo na tleh; dva izmed njih je zadel oni, ko je padel, drugi pa so se obrnili, da bi videli, kaj je vzrok vsega tega; mnogo se jih je zgrudilo v pijanosti po tleh in ne malo jih je bilo pohojenih, ranjenih in ožganih od lastnih bakelj.

V vsako hišo Domoljuba!

To je najboljši

kar sem do-lej preizkusil! Nekaj kapljic pravega Fellerjevega Elsa-fluida zadošča, pa boš tudi Ti tako govoril! Imas-li bolečine v obrazu, po vsem telesu? Te li muči glavobol, zobobol, trganje? Želiš li

najboljše za nego zob, kože, glave? Morda si preveč občutljiv za bladen zrak? Rabi Elsa-fluid! Fellerjev pravi Elsa-fluid je vsekaj močnejši, izdatnejši in boljše učinka kot francosko žganje. Fellerjev Elsa-fluid se dobiva v lekarnah in zadevnih trgovinah po 6 Din, 9 Din in 26 Din.

Po pošti namanj 1 zavitek (9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici za 58 Din. Štirje taki zavojci za samo 173 Din pri lekarnarju Evgen V. Feller, Stubica Donja, Eisatrg 16 (Savka banov.) Odobreno po min. soc. pol. in nar. zdr. št. br. 909, 34. III. 1932. **Zapomnite! Elsa-fluid ostane Elsa-fluid!**

»Tako je modroval priprosti kmet in njegovo mnenje je vseeno tudi uvaževati. Vsled lanjske slabše letine je nastalo že pomanjkanje živil, posebno koruze, ki je glavno sredstvo za preživljanje. Naj bi se zganila merodajna oblast ter nam reskrbela cenejša živila. Občinstvo bo hvaležno.

Nekaj novic.

(Št. Rupert na Dol.)

Se od nas boste zvedeli nekaj novic! Naše rosnatno društvo je v letošnji zimi priredilo igro »Vrnitev« in versko-vzgojni igrokaz »Tri modrosti krega Vanga«. Občinstvo je bilo obakrat zelo zadovoljno in je napolnilo dvorano popolnoma. Ljudje gasilci so se s svojimi »Dvema nevestama« dobro odrezali v vsakem pogledu. — Pod okriem Kat. akcije se zbira v naši župniji veliko šte-tilo fantov k sestankom, ki jih vodi g. kaplan. Jamen teh sestankov je, dvigniti čast slovenskega nta na tisto stopnjo, katere je slovenski fant vren. Bog da lepemu delu obilo uspeha! — Lovski ujav je v kratkem času pogodil kar dva merjasa. Ljudje so kar trumoma hodili gledat te mrcine, ki h marsikdo še nikdar ni videl. Slavkoto Moletu si privoščijo neobičajno lovsko srečo. — Nekaj govore o novi cesti št. Rupert—Kregelj. Bomo videli, kaj bo! — V neki vasi, ki ima komaj 40 šte-tilk, imajo osem švilj. Delavci je dovolj, denarja a obleke pa je hentan malo. O pustu smo imeli naši cerkvi 40 urno pobožnost, ki so se je ljudje obilnem številu udeleževali. — Po vinogradih smo se začeli gibati. Obrazi vinogradnikov so pa ža-ostni, ker so sodej v zidancah letos prazni. Bog naj letos boljše letino in dobro ceno, da bomo do-ili vsaj kak krajcar za najnujnejše potrebe.

Par novic.

(Dragatuš.)

To zimo smo bili pri nas kaj živahni. Več ednov smo imeli gospodarski tečaj. Radi smo po-ušali gospode govornice, samo v tej stiski si ne moremo pomagati nikamor naprej, napredno go-udarstvo pa stane za začetek precej denarja. — la občini delajo načrte za nove mostove in vod-ake. Naj bi pri teh načrtih ne pozabili na selsko rv čez Turensko pot Dragatuš, ki jo zelo ra-izajo vinogradniki, šolarji in tudi marsikdo drugi, a je v tako slabem stanju, da se je resno bati ke nesreče. Dobro bi bilo, če bi občinski odbor plival na obvezance, naj popravijo to brv, še oljše bi pa nemara bilo, če bi se brv prestavila šje gori k potu, ki vodi iz Dragatuša k Turen-ici. Pa pot bi bilo treba nekoliko popraviti, da i ljudje ne delali škode s hojo po njivah.

Trije otroci se v dimu zadušili.

(Šmarjeta.)

Prezaloostno je, kar imamo iz naše doline vo-ocati. Mladi oče Vajc iz Gorenje vasi je v soboto el na delo in kmalu za njim tudi njegova žena. ki e doma pustila svoje tri nedoletne otročke. Ko ta se okoli poldne vrnila in stopila v sobo, e bila a vsa v dimu in ko se ozrta po otrokih, so bili i mrtvi. Vnele so se cunje na peči, okna pa so ila kljub gorkemu vremenu trdo zaprta. Pokoali o vsi trije v skupen grob v Slapih, ker se po do-obi okrajnega načelnika v Krškem na farnem po-opolitšču ne sme več pokopavati.

Smrtna kosa.

(Dolina.)

V 85. letu življenja je Bog poklical k sebi Fran-ško Vajaga iz Doline pri Sv. Heleni. Bila je skrb-aa in dobra gospodinja, blaga mati šestim hčea- in stara mati 23 vnukom. Na »Domoljuba« in »Bogoljuba« je bila dolgo naročena in u je rada ebrirala. Pokopnici naj bo ohranjen blag »pomni!

Novo otvorjena trgovina
z mešanim blagom

Drago Cukjati
podružnica v Čemšeniku

Z ljubljanskega trga

Ljubljana, 6. marca.

Cene živin: Voli I. vrste 4—4.50 Din, II. vrste 3—3.50 Din, III. vrste 2—2.50 Din; telice I. vrste 4—4.50 Din, II. vrste 3—3.50 Din, III. vrste 2—2.50 Din; krave I. vrste 3—3.50 Din, II. vrste 2—2.50 Din, III. vrste 1.50—1.75 Din; teleta I. vrste 6.50, II. vrste 5.50 Din. Kakor vidimo, so se za 30 par podražila teleta, kar pa je le začasn pojav. Enako so zdaj precej dragi tudi prašiči, ker jih zlasti po-samezniki še zmerom precej kupujejo za »lomač zakol. Domači prašiči veljajo 9—10.25 Din, hrvaški pa 10.50—11 Din kg, pršutari pa 7.50—8.50 Din kg.

Cene mesa: Goveje meso I. vrste: prednji del 8—9 Din, zadnji del 10—11 Din, II. vrste: prednji del 7—8 Din, zadnji del 8—9 Din, III. vrste: prednji del 5—6 Din, zadnji del 7—8 Din; telečje meso I. vrste: prednji del 12 Din, zadnji del 14 Din, II. vrste: prednji del 10—12 Din, zadnji del 12—14 Din; prašičje meso: hrvaških prašičev 10—16 Din, domačih prašičev 11—18 Din; prekajeno prašičje meso 16 do 22 Din, svinjska mast 18 Din, domača slanina 15 Din, hrvaška slanina 16—17 Din; konjsko meso 5—5.50 Din, ovčje meso 6—10 Din.

Živalske kože: volovske 9 Din, kravje 9 Din, bikove 6—7 Din, telečje 14 Din, hrvaških prašičev 4 Din, domačih prašičev 8.50 Din.

Žitne cene: V nadrobni prosti trgovini se pro-da v Ljubljani: pšenica 160 Din, ječmen 125—140 Din, rž 125—130 Din, oves 100—120 Din, koruza 100 do 135 Din, fižol 260—320 Din. Na borzi pa veljajo za vagonne množice sledeče cene: sromeka in ba-ranška pšenica 145—147.50 Din, bačka pšenica 147.50—150 Din, koruza, primerno suha 110—112.50 Din, umetno sušena, dobava takoj 122.50—125 Din, umetno sušena dobava v marcu 130—132.50 Din.

Mleviski izdelki: Na borzi velja bačka pšenična moka nuarica 245—250 Din, banatska nuarica pa celo 255—260 Din. V prosti trgovini pa velja v Ljubljani: pšenična moka 180—250 Din, koruza moka 170 Din.

Krmila: Seno velja 60 Din, slama 40—50 Din, detela-lucerna 75 Din. — Pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani se dobe: lanene tropine v vršah po 50 kg 200 Din za 100 kg, kokosove tropine po 153 Din, bučne tropine 145 Din, rdečine tropine 105 Din, tropine od solčnih rož 85 Din, riževa krmilna moka 90 Din, riževi otrobi 70 Din, oves 100 Din, pšenični otrobi 95 Din — vse za 100 kg. Klavno apno na drobno 3.50 Din kg, ribja moka na drobno 5 Din kg.

Semena: »Gospodarska zveza« v Ljubljani ima za kmetovalce v zalogi sledeča semena po sledečih cenah: lucerna 26 Din, domača črna detela 23 Din, mačji rep 15 Din, posja trava 16 Din, angleška in italijanska ljuljka 14 Din, mešana trava 12 Din, korenje 18 Din, pesa mamut rdeča 12 Din, pesa eokendorfor rumena 14 Din, čebulček 5 Din, vo-menski oves 1.60 Din. — Sami pridelovalci ali pre-kupčevalci pa prodajajo na Vodniškem trgu seme-na po sledečih cenah: korenje 5 Din liter, grah 8 Din liter, zelje (kapus) 2 Din žlica, rdeča pesa 1 Din žlica.

Drugi kmetijski pridelki: Nekatera živila so se zelo pocenila. Tako prodajajo na pr. jajca splošno po 50 par. Perutnina je še zmerom draga; koketi prodajajo od 25—35 Din, piščance 30—40 Din par. Zelo draga so seveda tudi jabolka, zlasti bol še, iz-brane sorte. Povprečna cena za dobra jabolka je 5—7 Din, dočim so najboljša jabolka celo po 10 Din kg. Slahša jabolka za kuho pa se dobe tudi po 3—4 Din kg. Orehi so po 8 Din kg. — Izmed zelenjav-e je na Vodniškem trgu največ radiča po 1.25 Din merica, dalje motovilca po 1. Din merica; zel,nate glave so po 1 Din, dalmatinska solata po 10 Din kg, splitska karfiola 5 Din kg. Krompir je po 1 Din kg, kisel zelje po 3 Din, kisel repa po 2 Din. — Mlečni izdelki imajo stalno ceno: mleko 2 Din liter, sir 16—24 Din, črno maslo 28—32 Din.

Štibernik je živel v samotnem kraju, enkrat v tednu pa je šel v mesto, kjer si je kupil časopis. Ko je neke sobote spet stopil v prodajalno, je pla-čal list in hotel oditi, pa se pri vratih obrne ter pravi: »Dajte mi še en izvod, mi pa danes toden ne bo treba hoditi v mesto.«

RADIO

od 8. marca do 15. marca 1934.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. — 12.45 Poročila. 13.30 Poročila. — Četrtek, 8. marca: 18. O ver-stvih. 18.30 Srbohrvaščina. 19. Plošče po želja. 19.30 Pogovor s poslušalci. 20. Najmlajši pred mi-krofonom. 20.30 Slov. kvintet. 21.15 Radiojazz. 22. Cas, poročila, Radiojazz. — Petek, 9. marca: 11. Solska ura. 18. Stravinsky: Capriccio (reprodukcija). 18.30 Izleti za nedeljo. 19. Predavanje. 19.30 Preda-vanje. 20. Prensos iz Zagreba. 22. Cas, poročila in plošče. — Sobota, 10. marca: 18. Marija Antonietta. 18.30 Zabavno predavanje. 19. Ljudski nauk o do-brem in zlu. 19.30 Zunanji politični pregled. 20. Prensos akademije iz Uniona. 21.30 Radio orkester. — Nedelja, 11. marca: 7.45 Komnacija ali zložbe. 8.15 Poročila. 8.30 Gimnastika. 9. Versko predava-nje. 9.15 Prensos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve. 9.45 Plošče. 10. O boleznih šolskih otrok. 10.30 Slov. glasba. 11.15 Moški zbor »Danica« z Viča. 16. O perutnini in perutinarstvu. 16.30 Ljud-ska igra: Radio tenor. 17.30 Reproduc. glasba. 20. Prensos iz ljublj. opere. — Ponedeljek, 12. marca: Gospod. ura: Vrednost gospodinskega dela. 18.30 Nemčija v dobi konjunktura. 19. Operetni venčki. 19.30 Zdravniška posvetovalnica. 20. Ruska pesem. 20.45 Radio orkester. 22. Cas, poročila, Radiojazz. — Torek, 13. marca: 18. Otroški kotiček. 18.30 Ko-račnice. 19. Francoščina. 19.30 O državljanski vzgo-ji. 20. Glasbeno predavanje. 20.30 Radio orkester. 21.30 Humoristično posnemanje instrumentov. 22. Cas, poročila. 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 14. marca: 18. Komorna glasba. 18.30 Radio orke-ster. 19. Vzgoja v družini. 19.30 Literarna ura. 20. Klavirski koncert. 20.45 Vokalni koncert. 21.15 Slo-venski vokalni kvintet. 22. Cas, poročila, Radiojazz.

NAZNANILA

n Duhovne vaje za žene in dekleta bodo samo še enkrat v letošnjem postu. Za žene od 17. do 21. marca; za dekleta od 24. do 28. marca. Porabite priliko in se v tiho duhovnih vaj s premišlje-vanjem, molitvijo in dobro vs. spovedjo pripravite na praznik Gospodovega vstajenja. Pišite na naslov: Dom Breznadežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale. Od tam vam bomo poslali vsa po-trebna pojasnila in navodila.

n Šmartno pri Litiji. Cerkevni pevski zbor Šmartno priredi dne 11. marca ob 15 koncert v proslavo 1900 letnice Kristusovega odrešenja v župni cerkvi v Šmartnem pri Litiji. Vljudno ste vabljeni ne samo domačini, ampak tudi iz okoliških župnij. Izrabite to edinstveno redko priliko in pridite! Cim bolj bo cerkev polna, tem lepši bo uč-nek pesmi.

n Sv. Jakob ob Savi. Naša dekl. Mar. družba priredi v nedeljo, 11. marca ob 3 pop. v društvenem domu igro: »Marija iz Mag-dale«. Čisti dobiček je namenjen za cerkvene potrebe. Vabljeni!

n Sora. Prosvetno društvo priredi v nedeljo 11. marca ob 15 v domu svetopisemske igre »Marije Magdalene«. Pridite!

Živinski sejem. Ker je letos 18. marca nedelja, bo živinski in kramarski sejem v Mal. Trebeljevan v soboto, dne 17. marca. — Zupanstvo Trebeljevo.

»Odmev iz Afrike«, mistijski mesečnik s slikami. Letnik 30. Blagoslovljen po pa-pežih Piju X., Benediktu XV. in Piju XI. Stane za celo leto 10 Din. Naroča se pri Družbi sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Me-telkova 1.

»Ali zna ta-le vaš slon kakšne umetnosti?« je vprašal obiskovalce v cirkusu navzočnega slugo.

»O, seveda zna. Tam v oni nabiralnik sam vrže denar, le dajte mu enega za 50 dinarjev, pa boste videli.« In res je slonu pomolil kovani denar, ta ga je prijel z rlicem in vrgel v nabiralnik.

»Čudno, čudovito,« je dejal tujec. »Zdaj pa naj slon denar zopet vrne.«

»Ne, tega ga pa še nismo naučili,« je pripom-nil sluga smelo.

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

8. Komunizem pri Jugoslovanih.

Preden zaključimo poglavje o zgodovinskem razvoju komunistične misli in komunističnega gibanja ter pridemo k opisu komunistične družbe, kakršna se je izoblikovala v Rusiji, se moramo ozreti še na pojave komunističnih nazorov pri nas Jugoslovanih — Srbih, Hrvatih in Slovencih — kajti samo ob sebi je umevno, da taka velika gibanja, ki so bolj ali manj vzvalovila vse kulturne narode, tudi pri nas niso mogla ostati brez odmeva.

Srbija je bila kljub osvobojenju izpod turškega jarma še globoko v drugo polovico preteklega stoletja

kulturni in gospodarski stopnji. Skrajni centralistični in reakcionarni absolutizem je viadal nepismenim kmetiskim masam, meščanstva skoraj ni bilo, obrt in trgovina v prvih najskromnejših početkih, industrija pa nepoznana. V tem patriarhalnem življenju seveda tudi niso mogle najti skoraj nobene odmeva moderne liberalne ideje, ki so vzvalovile v prvi polovici preteklega stoletja vso Evropo, še manj pa komunistične, ki so nujno sledile razvoju kapitalističnega gospodarstva. Ko je bil v zapadni Evropi marksizem že v polnem razmahu, se je šele pojavil v Srbiji mlad finančni uradnik Živojin Žujović (1840—1870), ki je objavil nekaj rahlo socialistično in deloma tudi komunistično pobarvanih člankov. Zato ga nazivljajo »očeta srbskega socializma«, čeprav je vzbudil pozornost le pri nekaterih redkih mladih izobražencih. Globlje je razgibal široke ljudske množice in v mnogem usmeril vse srbsko javno življenje prav do najnovejše dobe šele — Svetozar Marković (1846—1875), eden najvažnejših srbskih preporoditeljev sploh.

Ta mož je študiral v Rusiji in v Švici, nato je pa začel l. 1870. izdajati doma prvi srbski socialistični list »Radnik«, ko je bil pa zatrt ta, je poskušal še z raznimi drugimi, a nobeden se ni mogel obdržati dolgo. Čeprav je trajalo vse njegovo javno delovanje komaj pet let, od katerih je pa še dober del preživel po zaporih, je imel vendarle ogromen vpliv na ves tedanji srbski rod. Iz tujine prineseno znes komunističnih, anarhističnih in marksističnih nazorov je znal spretno prilagoditi razmeram in potrelam tedanje zaostale Srbije in je spričo nedostajanja industrijskega delavstva skušal gospodarsko organizirati zlasti mlado izobraženstvo in obrtnike. Neumorno se je boril proti tedanjemu koruptnemu in nasilnemu režimu za politične svoboščine ter samopravo ljudstva in je postal tako duševni oče l. 1881. ustanovljene »Narodne radikalne stranke«, ki je dajala potem pol stoletja amer vsemu srbskemu političnemu življenju.

Markovičevi pristaši in učenci so se po učiteljevi smrti razšli po raznih političnih strankah, le majhen del je skušal še nadalje gojiti čisto marksistično misel. Na čelu teh je stal Dimitrije Cenić, ki je izdal

več listov in sodeloval pri raznih delavskih in rokodelskih društvih in zadrugah. Njegovi somišljeniki so se zbirali zlasti okoli maloštevilnega »Občega delavskega društva«, po njegovi smrti pa okoli »Obrtniške zveze«, iz katere so l. 1895. marksistični delavci izrinili samostojne obrtnike ter njeno glasilo prekrstili v »Socialnega demokrata«. Čeprav se je med tem pojavila po nekaterih srbskih mestecih že prva industrija in je bilo ustanovljenih še nekaj drugih delavskih društev, pa do posebne marksistične stranke vendarle še nekaj let ni moglo priti. Deloma je to oviral tedanji nasilni režim, deloma pa tudi pomanjkanje sposobnega voditelja, kajti pustolovski duhovnik Vasa Pelagić je bil bolj revolucionarni sanjač kot trezen in premissijer marksist, a Jaša Prodanović, poznejši voditelj srbske republikanske stranke, je odšel iz marksističnih vrst kmalu k drugim strankam, vendar je priboril srbskemu delavstvu l. 1911. z »Zakonom o radnjama« prvi začetek socialne zakonodaje.

Beraške plače, strašno izrabljanje, pomanjkanje vsakega pravnega in socialnega varstva, 12—20 urni delavnik in druga slična sredstva, ki sta se jih posluževali mlada in šibka srbska industrija ter obrt na koncu preteklega in v začetku tekočega stoletja, so pa polagoma vendarle sama ustvarila ugodna tla za večji razmah marksističnega komunizma. Po državnem prevratu l. 1903., ki je dal Srbiji tudi obširne politične svoboščine, so se začele naglo širiti zlasti strokovne organizacije. L. 1907. je šlo že 22 strok 101 krajevno organizacijo z 2881 člani in združene so bile v l. 1903. ustanovljenem »Glavnem radniškem savezu«, ki je vodil od l. 1907. do 1910. skupno 135 stavk. Najbolje so bili organizirani kovinarski, krojaški, lesni in opančarski delavci.

Iste okoliščine so pa pospeševale in širile tudi marksistično politično gibanje. Po prizadevanju M. Ilića, D. Tucovića, D. Lapčevića in R. Dragovića je prišlo takoj po državnem prevratu l. 1903. do ustanovitve »Srbske socialno demokratične partije«. Njen program je bil veren, deloma celo dobeseden posnetek erfurtskega programa. Čeprav je posvečala mlada stranka največjo pozornost agitaciji, organizaciji in tisku (poleg številnih listov so izdali v prevodu še velik del spisov vodilnih nemških marksističnih pisateljev), vendar spričo

srbskega delavstva nikoli ni mogla zajeti širših delavskih množic. Marksistične strokovne organizacije so združile v svojih vrstah le kakih 7 do 10 odstotkov vsega tedanjega srbskega meznega delavstva, politične pa nikoli nad 3 odstotke. Kljub temu pa ni bila stranka od svoje ustanovitve dalje nikoli brez svojega zastopnika v skupščini in pri poslednjih predvolnih volitvah (l. 1912.) si je priborila s 30.000 glasovi celo dva mandata (v požarevskem in podrinskem okrožju). Jako živahno se je udeleževala stranka tudi v občinski politiki in pridno gojila stike z ostalimi balkanskimi marksističnimi strankami. O božiču l. 1909. je sklicala v Beograd celo skupno zborovanje srbskih, bolgarskih, romunskih, grških, turških, hrvaških in slovenskih marksistov ter ob tej priliki zahtevala ustanovitve federativne balkanske republike.

RAZNO

V svrhu zaštite kmetov in brezposelnih delavcev češkoslovaška vlada ustavila vse ekskurzije proti kmetom in brezposelnim do konca l. 1934.

50 milijard dinarjev na podporo nezaposlenih v dovolil parlament ameriških Zjedjenih držav.

Trdno se še vedno držijo socialistična stranka v češkoslovaški republiki kar je čudno, ker skoraj povsod drugod po svetu rdečkarji v zadnjih letih hitro nazadujejo. Češkoslovaške strokovne zveze izdajajo v celoti 105 strokovnih glasil, ki izhajajo večinoma štirinajstredna. Koncem leta 1932 je spadalo zvezi strokovnih organizacij 631.750 članov in sicer češkim zvezam 407.543, nemškim zvezam pa 224.207. Prejemki tehkih zvez so znašali v uvedenem letu 84.617.000 izdatki pa 85.634.000 tisk. kron. Prejemki nemških zvez 41.725.000, izdatki 35.810.000 čeških kron. Nemške zveze v češkoslovaški republiki imele boljše razmere, ker je bila v njih področje nezaposlenost manjša. Na podporah so izplačile zveze svojim članom 87.007.000 Kč.

Radi zadnjega avstrijskega pulta se zelo razburja tudi »Delavska politika«, glasilo natih socialistnih demokratov. To je končno njena stvar. Ni pa prav, da mala okrog sebe zlasti po bistihi, ki niso imeli z marksističnim uporom in njegovimi posledicami nobene zveze. Precej zloba mora biti v človeku, ki spravlja obžalovanja vredne krvave avstrijske del v kakršnokoli zvezo s škofci, s Cerkvijo in s papežem.

Brezposelni v Zagorju so dobili deloma zaposlitev pri širjenju ceste pod Skalo. Dnevna plača marša brez odbitka 22 Din. Ker občino kuhinja ne stane nič, bi bilo na socialno, da jim nudijo brezplačno hrano vse tlej, da jim izplača razstute. Družine stradajo.

DROBTINE

Sloveči grški modrijan starega veka, Sokrat, ni umrl naravne smrti. Njegovi sovražniki so ga dovedli do tega, da je moral izpiti sok trobelike ali pajsiga petršilja.

O usodi kaknega premaganega rimskega gladiatorja (borilca z mečem) so določali gledalci na sledeči način: če je večina prisotnih dvignila palec desne roke navzgor, je to pomenilo, da naj zmagovalc ne usmrti premaganca; nizdol dvignjen palec je pa značil, naj se poraženega umori.

Prvi katoličan v japonskem parlamentu. Doslej so katoliški Japonci pač zavzemali že nekaj državnih uradniških mest. Najbolj znan je admiral Yamamoto. V državno zbornico pa še niso prodrli. Pri zadnjih parlamentarnih volitvah se jim je tudi to posrečilo. Izvoljen je bil katoličan Pavel Oshima Torakichi. Očitno se s tem ne bodo zadovoljili, ampak bodo skušali kmalu dobiti svojega zastopnika tudi v ministru.

stvu. Benediktinsko vseučilišče v Tokio je zibelka japonskega katoliškega izobraženstva. Seve, mlada je še ta, ker je tudi vseučilišče še mlado, a zelo upoštevano in mnogo obetajoče.

Med jako izredne slučaje čudežev sestave in rasti človeškega telesa so v minulem stoletju prištevati mladega Charlesa Charleswortha, rojenega od normalnih staršev 14. marca 1829 v Staffordshire v Angliji. Ko je ta deček postal sedem let star, je že dobil brke, in sicer povsem sive; umrl je pa v starosti sedem let, ko so njegovi lasje že osiveli.

Povest o stari smokvi. Leta 1850 je umrl na Angleškem mornariški častnik Ben Walford. Njegova želja je bila, da so mu dali v grob sadež smokve (fige). Smokev je začela čez leta iz groba poganjati in dandanes raste nad grobom veliko smokvino drevo.

Zanimiv tip letala. Na letalsko-sportni razstavi v Berlinu so bili razstavljeni zanimivi najnovejši tip letal. Med temi je letalo, ki je

prirejeno za večnevne družinske izlete in je tako skonstruirano, da lahko na vsakih letih pristane; za suho zemljo so kolesa, za vodo ima letalo vesla, za močvirja pa verige.

En par čevljev za dva. V Manitobi v Kanadi živi Albert Farler in njegov sin kupita zase redno samo en par čevljev. Oče je hren leve noge, sin pa brez desne. Obema je prikladna ena in ista velikost čevlja.

Angleška poštna uprava je izdelala nove posebne pisalne stroje, s katerimi je mogoče pisanje v daljavo. Ti stroji se priključijo na navadno telefonsko zvezo. Če je ta aparat priključen na telefonsko omrežje, potem lahko pišemo z njim na podoben stroj v drugem mestu, kamor smo hoteli poslati hrzvojavno sporočilo.

Miss Lucille Noonan, telefonska operaterica v San Franciscu, Kalifornija, je imela tako dober spomin, da je znala na pamet 2000 različnih strank, ki so imele telefon v rabi.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslov ozioroma obrtniki pomočnikov ali vasencev in narobe.

Novaški pomočnik

vešč vsakega dela išče službo. Zakaži Alojzij, Bregansko soto 14, p. Jesenice, Dol.

Vrtnarski delavec

zmožen tudi hišnih del, želi s. u. z. J. Klokočevnik, Spitališ pri Konjicah.

Kmetičko dekle, šote sprejem Zabjek Ivan. Zauze 9 St Vid nad Ljubljano.

Nov stroj za izdelavo cementne zarezne strešne opeke in 450 modelov narodni. Kraj Mate, Ljubljana. Ciglerjeva 29

Pri nopolitlu 30% di-narjev dobiti krožni pletni stroj za izdelovanje nogavic na svojem domu. Ostanek plačate v malih mesečnih obrokih. Ponudbe nasloviti na: Perssons, Ljubljana, poštni prešt 307.

Hiapca za poljsko delo sprejem. Naslov v upravi »Domoljuba« pod štev. 2400

Vajenca za soboslikarstvo in elekterstvo, marljivo in pošteno izreem. Na stop takoj. Hrana in stanovanje v hiši. — Jernej Vombergar, slikar in pleskar. Cerkije pri Kranju.

Uredno prodaja do 600 kg korenja in 600 kg prvovrstnega sena. Jakopič Maria, Ziebest 18, p. Meivode

Kmetičko dekle tako sprejem. I. Jerman, Seneberje št 11, D. Mar v Polju.

Sadna drevesca sort. sadnega izbora naročite iz drevesnice Vinko Hrastnik, št. 11. Ve enje. — Za rast in pristnost sort se garantira za vsak komad. Zahtevajte ponudbe

Krojaškega vajenca poštenih kmetijskih staršev, sprejemem takoj. Janez Kubej, Žukembek.

Starejši gospod prosjaku: »Kaj, ali vam ni čem malo prej dal dinar pred kolodvorom?«
Berač: »Da, gospod, tam imam svojo podružnico.«

»Večina deklet, ki pridejo sem, se ne mārā mošili.«

»Kako pa to vešč?«
»Kako? Vprašal sem jih, če me hočejo.«

»Ali je vaš otrok fantek, ali deklica?«
»I, seveda. Kaj na ste mislili?«

DOBRO ČTIVO

Za letošnjo veliko noč lahko dobimo izredno lep piruh: knjigo **Veliki teden**. Napisal jo je dr. Jože Pogačnik. Obsega obširen uvod v prečudno stavbo velikonočne dobe cerkvenega leta, zlasti razlaga pomen in vsebino zadnjih treh dni velikega tedna in velike noči. Za tem uvodom pa nudi skrb in lep prevod bogoslužja velikega četrtega, velikega petka, velike sobote in prvih treh velikonočnih dni. Knjiga bo brez dvoma marsikomu pomagala razumevati prelepe obrede Vel. tedna. Za zakristane bo nujno potreben svetovalec v dnevi velikega tedna. Za vse obiskovavce božjega groba bo najboljši molitvenik. Vabimo vas, da knjigo takoj naročite. Udje Mohorjeve družbe dobje v platno vezano knjigo z rdečo obrezo za Din 20, v pegamoid vezano in z zlato obrezo za Din 30.

»Zamorček«, misijonski mesečnik s slikami za mladino. Letnik 21. Prinaša lepe povestice, slike in popise iz zamorskih dežel. Za mladino jako vzgojen in poučen, zato ga č. gg. katehetom in cenj. staršem toplo priporočamo. Cena na leto 7 Din. Naroča se tam kot »Odmev iz Afrike«, Ljubljana, Metelkova 1.

Vsak bo kupil, ker smo poceni, kot še nikoli!

Moške čevlje Din **75^{.-}**
Zenske čevlje **59^{.-}**
Otroške čevlje **16^{.-}**

Vse z usnjenimi podplati.

Ant. Krisper

Mestni trg 26 LUBLJANA Stritarjeva ul. 1-3

A.: »Praviš, da ti je nekdo denar pobral iz žepa. Morda je bila pa tvoja žena?«
B.: »Ni verjetno, ker ni bilo prav vse pobrano.«

*

Strašno debela gospa je prišla v veliko prodajalno in nadlegovala prodajalca in prodajalke. Nobena obleka ji seveda ni bila prav in poslovdja je postal že nevoljen. »Ali nimate nekaj, kar bi bilo zame po meri?« je končno vprašala. »Da, gospa, tam v onem oddelku imajo dežnike in žepne robce.« je prijavil poslovdja, »ti vam bodo gotovo prav.«

Za Veliko noč

nudimo veliko izbiro blaga po skrajno znižanih cenah n. pr.

za moške obleke:

bombažasti in cvrtnati blagovi trpečni, širina 130 cm od Din 26-40
polvolneno sukno in kamgarni najnovejši vzorci od Din 50-90
angleški štofi in kamgarni v modnih desenh od Din 110-180
štofi za pumparice in jankerje, krasni vzorci od Din 55-110

Za damske plašče in kostume:

razni špricani blagovi, širina 130 cm od Din 30-60
fini volneni gladki v temnih in srednje svetlih barvah od Din 60-120

Za damske in otroške obleke:

volneno blago, 70 cm široko, v vseh modnih gladkih in kariranih barvah od Din 25-30
polvolneni in cvrtnati blagovi perlini od Din 16-24
bombažasti krepki, deleni, celirni in ripsi od Din 10-16
kambriki domače blago Din 7-50, najfinejši inozemski Din 10-16
prana svilna gladka in vzorčasta od Din 12-16
krepdešini v vseh modnih barvah od Din 34-48

Dalje nudimo kontenino rujavo od 550, belo od 650, šifon od 8—, oksford za srajce od 650 za rjuhe od 15—, za kapne od 26—, za madrace od 24— naprej, moške delovne srajce od 25—, fine pranje od 44—, dežnike od 45—, dalje vse vrste nogavic, kravati, volnene jopce, potrebščine za krojaše in šivilje. V posebnem oddelku nudimo tudi veliko izbiro izgotovljenih otroških in damskih oblik, kril, bluz in pomladanskih plaščev po najnovejših fazonah. Kadar boste kupovali vaše oblačilno potrebitve, obrnite se na obde znano trgovino

F. I. Goričar, pri Ivanki, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Naše gaslo: Majhen zaslužek, a tem večji promet.

ČEVLJI

Din 19.—, 21.— otroški
Din 28.—, 33.— dekljaški
Din 55.—, 66.— fantovski
Din 66.—, 89.— ženski
Din 66.—, 80.— moški
Din 19.— otroške sandale
Din 58.—, 68.— ženske sandale
Din 28.—, 36.—, 45.— gumi-sandale

TRGOVSKI DOM

Sternceki
TRGOVSKI DOM
Celje št. 19

Zahtevajte veliki ilustrirani cenik, katerega dobite zastonj! Kar ne odgovarja, se zamenja, ali vrne denar.

Viskošolec Briga: »Kaj pa si tako zamišljen, moj dragi?«
Viskošolec Brna: »Zdravnik mi je predpisal zdravilo, katero moram vzeti v kozarcu vina.«

»A tako. Zdaj pa študiraš, kaj je na onem receptu zapisano?«

»Kaj še? Le tale vinaki seznam pregledujem in se ne morem odločiti, katero vino bi vzel.«

*

Oče: »Denar, denar in zopet denar! Nič drugega kot denar hočeš imeti. Hvala Bogu, da imam samo eno hčer.«

Hči (ko je dobila zaželjeno): Jaz tudi tako pravim.«

Pozor! Nagradno tekmovanje!

Ta mali izvrstni aparat vsebuje vse prednosti moderne tehnike in to: dobro optiko, enostavno manipuliranje, splošno dobre rezultate tudi pri začetnikih, posebno pri uporabi na občutljivejšega AGFA Isohrom filma.

HITITE!

Nagradno tekmovanje traja samo kratko čas.

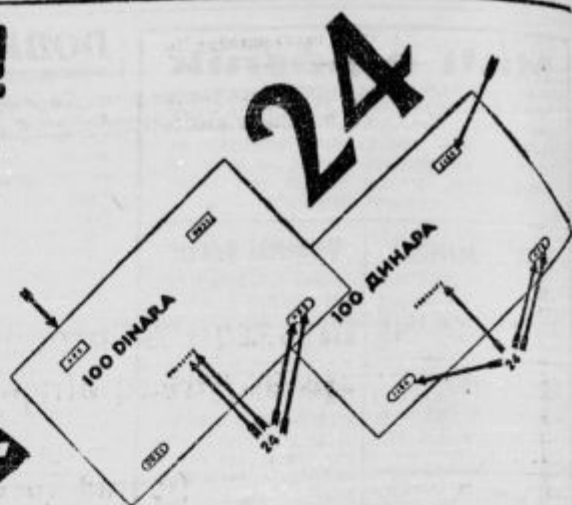

Če hočete dobiti nagradno **Agfa-Box kamero št. 24,**

najdite bankovce po sto dinarjev, ki v svojih številkah vsebuje cifre 2 in 4 tako, da morete sestaviti številko 24

Pojdite s tem bankovcem do katkega fototrgovca, pa Vam ga bo zamenjal z

Agfa-Box
kamero, velikosti
6 x 9 cm

Krištof Kolumb je s svojimi tremi ladjami prvič proti Ameriki odjadril na petek zjutraj dne 8. avgusta 1492, v novi svet je pa došel dne 12. oktobra 1492 tudi proti jutru; torej je trajala njegova vožnja po morju 71 dni.

Japonski čarovnik Morimoto ima tako zračne ustnice, da lahko z njimi pokrije polovico svojega nosa.

S poštanim vozom čez morje. Na Labi, v Nemčiji, v bližini izliva Labe v morje, je mal otoček Neuwerk. Na ta otoček vozi pošta vsak dan. Otok leži skoraj 5 km in pol od brega, kadar je plima. Pošta odpelje vedno takrat, kadar je oseka in tedaj vozi poštni voz dolgo časa po suhem, le na koncu mora čez nizko vodo na otoček. Včasih se pa poštar na otoku zamudi in tedaj ga plima prehití. Potem pa seveda ne gre drugače, kakor da vozi čez naraščajočo vodo.

FIGE se zo. e **BRINJE** vedno na dobijo!
FRAN POGAČNIK d. z o. z. Ljubljana Tyrševa 67
(nasprotni minice)

Dr. Franc Deranc, kirurg, šef-primarij, v. p.

V VSAKO HIŠO DOMOLJUBA!

Čudakova oporeka. V Varšavi je umrl neki R., ki so ga splošno poznali kot čudaka. V svoji oporoki je postavil zahtevo, da mu morajo v krsto položiti radijski sprejemnik in slušalke, pipe, 2 kg tobaka in — igro jo-jo. Vsi notarji ugovori temu nič zalegli.

Na samotnem otoku. Posadka francoskega jarnika »Tolosac«, ki je moral zaradi pomanjkanja vode pristati na neobljudenem otoku Rinca v šlenskem primorju, je našla ob izviru vode čudaka, ki povsem spominja na Robinsona. Oblečen je bil v živalske kože in očitno živel na otoku že dalj časa, zakaj ni znal več govoriti. Moštvo se ni moglo z njim sporazumeti. Ko so ga hoteli pri odhodu vzeti s seboj, čim je pobegnil. Zaradi brodoloma, ki ga je bržkone doživel in zaradi samote, ki je je že gotovo nekaj let prenašal, je postal že poldivjak in ni mu bilo več mar za izobražen svet.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registr. zadruga z neom. zavezo

Miklošičeva cesta 6
(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po
najugodnejši obrestni meri

NOVE VLOGE, vsak čas razpoložljive, obrestuje po 3%